

“Umuda Uzanan El”

*Gelincik Merkezi Rehber ve
Gönüllü Avukatlar İçin*

El Kitabı

2023

“Umuda Uzanan El”

*Gelincik Merkezi Rehber ve
Gönüllü Avukatlar İçin*

El Kitabı

2023

ISBN 978-605-7848-88-8

Ankara Barosu Yayınları

Ankara Barosu Başkanlığı © 2023

Tüm hakları saklıdır. Tasarımı Ankara Barosuna aittir.

Ankara Barosu kaynak gösterilerek yayımlanabilir.

Basım Tarihi, Yeri ve Adedi

Kasım 2023, Ankara

2100 adet (1. Baskı)

Ankara Barosu Başkanlığı

Atatürk Bulvarı No:40 Adliye Sarayı Kat:5 Sıhhiye-ANKARA/TÜRKİYE

T 0312 416 72 00 F 0312 416 72 80

www.ankarabarusu.org.tr abym@ankarabarusu.org.tr

Ankara Barosu Başkanı

Av. Mustafa KÖROĞLU

Ankara Barosu Yayınlardan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi

Av. Deniz Yağmur GÜNEŞ

Koordinatör

Av. Zeynep TEPEGÖZ

Ankara Barosu Gelincik Merkezi Başkanı

Av. Nazlı Özlem ATMACA

Hazırlayanlar (Gelincik Merkezi)

Av. Sanem KÜÇÜKARZUMAN

Av. Ayşin Cansu ŞAHİN

Editör

Av. Bülent DAĞSALI

**Ankara Barosu Cumhuriyet'in 100. Yılı ve
Ankara Barosunun 100. Yılı Logo Tasarımları**

Arda ENGİN (Ankara Barosu)

Kapak Tasarımı, Dizgi ve Mizanpaj

Ali Kemal ÇERŞİL (Ankara Barosu)

Baskı ve Cilt

ARCS Dijital Ofset Matbaacılık

http://arcs.com.tr

Sertifika No: 49427

İÇİNDEKİLER

Önsöz / Av. Mustafa KÖROĞLU	I
Sunuş / Av. Nazlı Özlem ATMACA	V

BİRİNCİ BÖLÜM Gelincik Merkezinin Önemi

İstanbul Sözleşmesi, CEDAW ve 6284 Sayılı Kanun Işığında Toplumsal Cinsiyet ve Gelincik Merkezinin Önemi	1
---	---

İKİNCİ BÖLÜM Gelincik Merkezi İşleyişi

I. Ankara Barosu Gelincik Merkezi Ne Yapar?	13
A) Gelincik Merkezi Çalışma Sistemi	14
1- Yüz Yüze Hukuki Destek	14
2- Telefon Hattı Desteği	14
B) Hukuki Süreç ve Kapsamı	15
II. Gelincik Merkezi İşleyişi	16
A) Talepçinin Gelincik Merkezine Başvurusu ve Görüşmeci Avukatla Ön Görüşmesi	17
B) Gönüllü Avukat Olarak Görevlendirilme	23
C) Talepçiyle Görüşmeye Gitmeden Önce Yapılması Gereken Hazırlık	26
D) Gönüllü Avukat Tarafından Gelincik Merkezine Geldikten Sonra Yapılacaklar	28
E) Gönüllü Avukat ile Talepçinin İlk Görüşmesi	28
1- Mağdurla İletişim Teknikleri	28
a) Etkili İletişim Dinleme Teknikleri	30
b) Mağdurla İletişimde Dikkat Edilmesi Gerekenler	31
c) Gelincik Merkezinde Mağdurla İletişim Çalışma Usulü	31
2- Talepçi ile Görüşmeye Başlanması	32

F) Gönüllü Avukatın Görevine Başlaması	35
1- Gönüllü Avukatın Görevini Yerine Getirirken	
Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	36
a) Adli Yardım Talebinde Bulunulması	36
b) 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Önleyici ve	
Koruyucu Tedbir Taleplerine Başvurulması	36
c) Boşanma Davasına İlişkin	
Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	38
G) Gönüllü Avukatın Görevinin Sona Ermesi	43

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Sığınaklar ve Gelincik Merkezi ile İlişkisi

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Sığınaklar ve Gelincik Merkezi ile İlişkisi	45
---	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Görev Alanı Kapsamında İlgili Hükümler

I. Gelincik Merkezi Gönüllü Avukatları İçin	
Türk Medeni Kanunu'ndaki İlgili Hükümler	49
A) Boşanma	50
1- Boşanma Sebepleri.	50
a) Zina.	50
b) Hayata Kast, Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış.	51
c) Suç İşleme ve Haysiyetsiz Hayat Sürme	52
d) Terk.	53
e) Akıl Hastalığı.	54
f) Evlilik Birliğinin Sarsılması.	55
2- Yetkili Mahkeme	57
3- Karar	57
a) Boşanma veya Ayrılık	57
b) Boşanan Kadının Kişisel Durumu.	58

c) Boşanmada Tazminat ve Nafaka.	58
i. Maddî ve Manevî Tazminat	58
ii. Yoksulluk Nafakası	59
iii. Tazminat ve Nafakanın Ödenme Biçimi	61
iv. Yetki	62
v. Zaman Aşımı	62
d) İştirak Nafakası	63
e) Aile Konutu.	64
B) Velâyet.	66
1- Velâyetin Kapsamı	68
2- Velâyetin Kaldırılması	68
II. Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Şiddet ve Israrlı Takip Suçu	70

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ankara Barosu Adli Yardım Çalışma Yönergesi ve Gelincik Merkezi Çalışma Yönergesi

1. Ankara Barosu Adli Yardım Çalışma Yönergesi.	75
2. Gelincik Merkezi Çalışma Yönergesi	98

ÖNSÖZ

Toplumsal olarak ve Anayasal haklar bağlamında geriye gitme tehdidi altındayız. Bunun yanı sıra mutluluğun yerine şiddetin, cinayetlerin, vahşetin ve linç kültürünün egemenliği ne yazık ki genişliyor. Bu zorba ve acımasız sistemin kendisini yapayalnız bıraktığı insanların sesi olmak için, her güne bir cinayet ya da şiddet vakasıyla uyandığımız zamanlarda mücadelenin birinci vazifemiz olduğunun farkındayız. Bu mücadelenin anlamını Kanadalı yazar Jocelyne Saucier, ‘Kayıp Tren’ isimli kitabında bir sonbahar günü evinden çıkıp kuzeye giden trene binen ve bir daha kendisinden haber alınamayan Gladys isimli yaşlı bir kadının sözlerinde bulduğumu düşünüyorum.

“Mutluluğu bildiğiniz zaman, bunun artık mümkün olmadığına inanmak imkânsızdır”. Bu yüzden haklarımıza daha sıkı sarılmak ve onları daha çok savunmak zorundayız.

Adil yargılanma hakkı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Anayasamız ile teminat altına alınmış bir temel insan hakkıdır. Adil yargılanma ilkesinin gereklerinden biri de adalete erişim hakkıdır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi verdiği pek çok kararında sadece ceza yargılamasında değil, hukuk yargılamasında da adli yardım hizmetlerinin sunulmasının adil yargılama ilkesinin bir gereği olduğunu kabul etmiştir.

Adalete erişim bir insan hakkıdır ve hukukun üstünlüğünün bir gereğidir. Bir hukuk düzeninde insan haklarının korunması ancak etkili hukuk yollarına başvuru ile mümkündür. Ancak adalete erişmek her zaman kolay olmayabilir. Özellikle toplumda kadın, yaşlı, çocuk ve kırılgan gruplar bakımından adalete erişim pek çok nedenle zordur. Pek çok şiddet mağduru

kadın, duyduğu utanç, korku, ayıplanma ve suçlanma korkusu, sahip olduğu imkanlardan da olma endişesi gibi pek çok nedenle yaşadığı şiddeti yetkili makamlara ihbar etmemektedir. Kadının sırf kadın olduğu için maruz kaldığı şiddet, toplumsal ön yargılar, tabular, yanlış inanışlar, gelenekler ve cehalet nedeniyle her geçen gün artmaktadır. Kadın ve erkek arasındaki güç dengesizliklerinin ve fırsat eşitsizliklerinin en belirgin sonucu kadına karşı şiddettir. Kadına karşı şiddetin önüne geçilmesinin en önemli şartı, toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimlerinin hukukçular başta olmak üzere toplumun her kesiminde ve her yaş grubundan insana verilmesidir. Öte yandan; kadının başvuracağı yasal yolları bilmesi, etkili telafi imkanına sahip olması, tazminat ve cezai müeyyidelerle kadının korunması gerekir. Bunun için kadının adalete erişiminin kolaylaştırılması, bunun için de adli yardım mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekmektedir.

Avrupa Konseyi üye devletlerindeki iyi uygulama örneklerinden biri de şiddet ve ayrımcılık mağduru kadınlara ücretsiz adli yardım hizmetinin sağlanmasıdır. Ankara Barosu Gelincik Merkezi, kurulduğu günden bu yana şiddet mağduru kadınlara sağladığı adli yardım hizmeti ile kadına karşı şiddetin her geçen gün arttığı günümüzde etkili bir fonksiyon üstlenmektedir. Bu anlamda yaptığı ve insan hayatına doğrudan dokunan çalışmaları dışında Gelincik Merkezimizin tanıtımı ve şiddet mağduru kadınlara bir rehber niteliğinde olması amacı ile hazırlanan bu kıymetli kitapçığın hazırlanmasında emek veren Ankara Barosu Gelincik Merkezi rehber avukatlarımıza teşekkür ederim.

Mutluluk denilen şeyin ve buna dair arayışın zulme dönüştüğü bir zamanda ve insanların sürekli mutlu olup olmadığını merak ettiği bir yeryüzünde, her daim iyimser, direngen ve

becerikli ve bence yaşam ustası olan ‘hayatın doğru tarafında doğmuş’ gelincik kadınlarını saygı ile selamlıyorum. Bu ülkede çocuklar, kadınlar korunmak zorunda kalmayana kadar mücadeleye devam edeceğiz.

Saygılarımla.

Av. Mustafa KÖROĞLU

Ankara Barosu Başkanı

SUNUŞ

Ankara Barosu Gelincik Merkezi, kurulduğu 2 Nisan 2011’den itibaren şiddet mağduru kadının yanında ve onun sesi olmaya devam eden ve Türkiye’de bu alanda faaliyet gösteren ilk ve tek Baro kuruluşudur.

Merkezimiz, fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddete maruz kalan, ihmal ve istismara uğrayan, fuhuşa veya pornografiye maruz bırakılan kadın, çocuk ve LGBTİQ+ bireylerin uğradıkları şiddet ile ilgili olarak özel eğitim almış ve konusunda uzman rehber avukatlar ve gönüllü avukatlardan oluşmaktadır. Merkezimizin 444 43 06 numaralı 7 gün 24 saat Türkiye’nin her yerinden şiddet mağduru kadın, çocuk, yaşlı ve LGBTİQ+ bireylerin ulaşabileceğı bir telefon hattı bulunmaktadır.

Ankara Barosu Gelincik Merkezimizin öncelikle temel kuruluş felsefesi “Kadına yönelik şiddetin önlenmesi, kadına yönelik şiddetle ilgili farkındalık sağlanması, şiddetin önlenmesi için kadının adalete erişiminin kolaylaştırılması” dır. Bu doğrultuda Merkez, şiddet türleri, şiddetin hukuki yollarla önlenmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğı ve kadının adalete erişimi konularında eğitim hizmetleri vermeye devam etmektedir.

Mağdurun ihtiyacı olan hukuki danışma desteğı ücretsiz olarak sağlanmaktadır. Akut hallerde kurum/kuruluşlar ile irtibata geçilerek gerekli müdahaleler gerçekleştirilmektedir. Ankara Barosu Gelincik Merkezi olarak kuruluşumuzdan itibaren şiddet mağduru talepçilerin psikolojik destek ihtiyacı olması halinde işbirliğı içerisinde olduğumuz kurumlar aracılığıyla gönüllü psikologlar tarafından destek sağlanmaktadır.

Gelincik Merkezi, kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar, belediyeler, eğitim ve öğretim kurumları, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) ve kolluk kuvvetleri ile iş birliği içerisinde eylem planlarına ilişkin olarak çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda şiddetin önlenmesi için çeşitli iş birlikleri ve protokoller geliştirilmektedir.

Merkezimizin kıymetli Divan üyeleri olan rehber avukatları tarafından hazırlanan bu kitapçığın şiddet mağduru kadınlara, bu alanda çalışan hukukçulara ve tüm gönüllü–rehber avukatlarımıza faydalı olmasını umuyor, başta Gelincik Merkezi'nden sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi Av. Zeynep TEPEGÖZ'e, kitapçığı hazırlayan değerli meslektaşlarım Av. Sanem KÜÇÜKARZUMAN'a, Av. Ayşin Cansu ŞAHİN'e ve tüm Gelincik Merkezi Divan üyelerine teşekkür ederim. Gelincik Merkezi gönüllü ve rehber avukatları olarak umuda uzanan el olmaya ve şiddet mağduru talepçilerimizin yanında olmaya devam edeceğiz.

Av. Nazlı Özlem ATMACA

Ankara Barosu

Gelincik Merkezi Başkanı

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ, CEDAW VE 6284 SAYILI KANUN IŞIĞINDA TOPLUMSAL CİNSİYET VE GELİNCİK MERKEZİNİN ÖNEMİ

Kadına yönelik şiddet, bir insan hakkı ihlali ve toplumsal hayatın en temel sorunlarından biridir. Toplumsal cinsiyete dayalı bir ayrımcılık meselesi olarak görülen bu şiddet, ataerkil sistem ve toplumsal cinsiyet kalıpları ile meşrulaştırılmaktadır. Ataerkil sistem ile kadınlar, ikincil süje olarak görülmekte ve hayatın her alanında geri plana atılmaktadır. Kadının ataerkil sistem içerisinde toplumsal cinsiyet rollerini benimsememesi yahut sistem dışına çıkması halinde kadın, toplum tarafından baskıya ve şiddete maruz bırakılmaktadır. Kadına karşı şiddet, tarihsel süreç içerisinde her dönem sık sık karşılaşılan bir durum olmakla birlikte, aslında zemininde ayrımcılığı barındıran bir zihniyet sorunudur.

18 Aralık 1979 tarihinde kabul edilen ve 1981’de yürürlüğe girmiş olan Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Tasfiye Edilmesi/Önlenmesi Sözleşmesi kısa adıyla **CEDAW** (*Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women*) bu konuda bir dönüm noktasını oluşturmaktadır. **CEDAW**, kadına yönelik ayrımcılığı yasaklayarak, tüm hak ve özgürlüklerden kadınların da yararlanması gerektiğine, toplumsal cinsiyet kalıplarının değiştirilmesine dikkat çekmektedir. Bu yönüyle kadın–erkek eşitsizliğini ortaya koymaktadır.

CEDAW’ın akabinde Mayıs 2011’de İstanbul’da imzaya açılan Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (*İstanbul Sözleşmesi*) ise bu alanda hukuken bağlayıcı olan uluslararası ilk belgedir. Sözleşme aynı zamanda, bu türden ciddi insan hakları ihlaliyle mücadele etmek amacıyla bugüne kadar yazılmış en geniş kapsamlı uluslararası anlaşmadır. Sözleşme, suçluların kovuşturulmasında mağdurların ikincil mağduriyet yaşamaması için gerekli tedbirleri alma konusunda devlete yükümlülükler yükleyen bir sözleşmedir. Sözleşme, şiddete sıfır toleransı hedeflemektedir ve Avrupa’yı ve başka ülkeleri daha güvenli bir yer haline getirmek için atılmış büyük bir adımdır. İstanbul Sözleşmesi’ni kabul eden ülkeler, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddeti etkin bir şekilde önlemek ve bunlarla mücadele etmek için gerekli mevzuat değişikliklerini yapmak, pratik önlemler almak ve kaynak ayırmakla yükümlüdür. Bu nedenle taraf ülkelerin yapacakları iç düzenlemeler oldukça büyük önem arz etmektedir. Bu yükümlülükler genel ve özel yükümlülükler başlıkları altında sıralanmaktadır. Bahsedilen

yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğini izlemek için ise, uzman bir grup (**GREVIO**) oluşturulması öngörülmüştür^[1].

Bununla beraber, ülkemizin Sözleşme’ye taraf olduğu dönem bakımından ve günümüzde, **GREVIO**’nun ötesinde **AİHS** ve **CEDAW** sistemine dahil olduğu ve ülkemizde Anayasa m. 90 kapsamında uluslararası antlaşmaların normlar hiyerarşisindeki yeri de unutulmamalıdır.

-
- [1] İstanbul Sözleşmesi m.66, Kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddete karşı eylem uzman grubu; “**1.** Kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddete karşı eylem uzman grubu (bundan sonra “**GREVIO**” olarak anılacaktır) Sözleşmenin Taraflarca uygulanmasını izler. **2.** **GREVIO**, toplumsal cinsiyet ve coğrafi dağılım dengesine ek olarak, çok disiplinli uzmanlık bilgileri de dikkate alınarak en az 10, en fazla 15 üyeden oluşur. Üyeleri Taraflar Komitesi tarafından Taraflarca aday gösterilenler arasından, bir kez yenilenebilir dört yıllık görev süresi için Tarafların vatandaşları arasından seçilir. **3.** İlk on üyenin seçimi, iş bu Sözleşme’nin yürürlüğe girmesini izleyen bir yıl içerisinde yapılır. Ek beş üyenin seçimi 25. onay veya katılımı takiben yapılır. **4.** **GREVIO** üyelerinin seçimi aşağıdaki ilkelere bağlıdır: **a.** Üyeler, insan hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddet ya da mağdurların korunması ve onlara yardımcı olma alanlarında muteber yetkinliğe sahip olarak bilinen yüksek ahlaki karakterli veya iş bu Sözleşme kapsamında belirlenen alanlarda deneyimli kişiler arasından şeffaf bir yöntemle seçilir; **b.** **GREVIO**’nun iki üyesi aynı devletin vatandaşı olamaz; **c.** Üyeler temel hukuk sistemlerini temsil etmelidir; **d.** Üyeler kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddet alanında ilgili aktör ve organları temsil etmelidir; **e.** Üyeler kendi şahsi sıfatlarıyla görev yaparlar. Görevlerini yerine getirirken bağımsız ve tarafsızdırlar ve görevlerini etkili bir şekilde yerine getirmeye hazır olmalıdırlar.”

Sözleşme’yi temel alan Türkiye iç hukukundaki ilk düzenleme ise 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye Dair Kanun’dur. Dolayısıyla kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun’u anlamak ve uygulanmasını sağlamak için öncelikle toplumsal cinsiyet ile şiddet ilişkisinin temellendirilmesini yapmak gerekmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü şiddeti, “*Fiziksel güç veya iktidarın kasıtlı bir tehdit veya gerçeklik biçiminde bir başkasına uygulanması sonucunda maruz kalan kişide yaralanma, ölüm veya psikolojik zarara yol açması ya da açma olasılığı bulunması*” olarak tanımlamaktadır. 6284 sayılı Kanun’da şiddetin tanımını yapmıştır. Kanun’un 2’nci maddesine göre, şiddet “*Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışı*” olarak tanımlanmıştır.

Kadına yönelik şiddet, kadınlara sırf kadın olmaları nedeniyle ev içinde veya dışında uygulanan şiddet olarak tanımlanmaktadır. Bu şiddetin nedenini ise yukarıda bahsettiğimiz gibi ataerkil sistem içerisindeki erkek tahakkümü ile baş gösteren kadın-erkek eşitsizliği oluşturmaktadır. İstanbul Sözleşmesi de şiddeti, kadın ve erkekler arasındaki eşitsizliğin bir sonucu olarak kabul etmektedir. Nitekim kadının cinsiyetinden dolayı ayrımcılığa uğramasının nedeni toplumsal cinsiyetin yarattığı rollerde erkeğe atfedilen rollerin üstün, kadına atfedilenlerin ise aşağı olmasından kaynaklanmaktadır. Ataerkil sistem yapısının içinde erkeğin tüm çatışma alanlarından ve hemcinslerinin

egemenliğinin dışında kendi hegemonyasını geliştirip kullanabildiği alan da “*namus*” ve “*mahrem*” olarak adlandırılmaktadır. Erkeğin ev içerisinde gösterdiği kadına yönelik şiddet ve tutum, kadının gücünü elinde bulundurduğu mahrem yaşama karşılık erkeğin çelişik bilinçlenmesinin bir yansımasıdır.

Toplumsal cinsiyet kavramı bu anlamda önem kazanmaktadır. İstanbul Sözleşmesi’nin 3’üncü maddesinde toplumsal cinsiyet tanımı verilmektedir. Buna göre, “Toplumsal cinsiyet, herhangi bir toplumun, kadınlar ve erkekler için uygun olduğunu düşündüğü sosyal anlamda oluşturulmuş roller, davranışlar, faaliyetler ve özellikler” olarak tanımlanmıştır. Toplumsal cinsiyet tanımının yer aldığı ilk uluslararası sözleşme İstanbul Sözleşmesi’dir. Birleşmiş Milletlerin, 2008 yılında verdiği Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelenin Yoğunlaştırılması Kararı’nda kadına yönelik şiddetin kadın ve erkek eşitsizliğinden doğduğu ilk defa kabul edilmiştir^[2].

Sözleşme’de ayrıca “*kadın*” tanımına da yer verilmiş ve Sözleşme, 18 yaşından küçük kızları da kapsamaktadır. Buradaki amaç, 18 yaşından küçük mağdurları da Sözleşme kapsamına alarak, her türlü şiddet biçimine karşı her yaştan mağduru koruma altına almaktır.

Ülkemiz Sözleşme’yi onaylayan ilk ülke olmanın yanı sıra uygulamasında da hızla adım atan bir ülke olmuştur. Bu açıdan atılan en önemli adım şüphesiz, 6284 sayılı Kanun’un kabul edilmesidir. Sözleşme’nin imzalanmasının ardından daha bir yıl geçmeden hazırlanarak kabul edilen Kanun, İstanbul Sözleşmesi’ni referans olarak düzenlenmiştir. Nitekim Kanun’un

[2] Kadınların Statüsü Genel Müdürlüğü, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Ulusal Eylem Planı (2016-2020), 2016.

1’inci maddesinde, hazırlanmasında esas alınan uluslararası sözleşmeler arasında İstanbul Sözleşmesi -Sözleşmeden ayrılmış olmamıza rağmen- özellikle ve açıkça zikredilmektedir[3]. Zaten 6284 sayılı Kanun incelendiğinde, maddelerin Sözleşme hükümlerinden esinlenilerek düzenlendiği anlaşılmaktadır. Sözleşme’nin yükümlülüklerinin birçoğu ve aslında günümüzde şiddetin önlenmesi ve şiddet mağdurlarının korunmasında araç olarak kullanılan tedbirler 6284 sayılı Kanun ile Sözleşme’deki hükümlere paralel olarak düzenlenmiştir.

Öte yandan; kadına karşı şiddetin önlenmesine dair yapılan mevzuat düzenlemeleri arasında 2016 yılında yürürlüğe giren “Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik” sayılmalıdır. Kısaca **ŞÖNİM** olarak isimlendirilen Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri, 6284 sayılı Kanun’un 14’üncü maddesinde düzenlenmiş ve şiddet görenin korunmasında büyük rol oynamaktadır. Zira toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle âtil ve ikinci planda olan kadının ekonomik şiddet görmesi kaçınılmazken, yaşam ve adalete erişim hakkının tesisinde barınma hakkının öncelikle sağlanması gerekmektedir. Ayrıca **ŞÖNİM**’lerin vereceği destek hizmetlerinin yanı sıra veri toplama ve araştırma görevleri de bulunmaktadır. Kitapçığımız içerisinde **ŞÖNİM** ve Gelincik Merkezi ilişkisinin de anlatılacağı bir başlık (3’üncü Bölüm) bulunacağından ilgili başlık altında detaylıca izah edilecektir.

Sözleşmenin 6’ncı bölümünde yer alan önleyici tedbirlerle, koruma ve destek başlıklı 4’üncü bölümünde yer alan

[3] Dr. Öğr. Üyesi Özge BÖLÜKBAŞI, Genel Olarak İstanbul Sözleşmesi ve Sözleşmenin 6284 Sayılı Kanun ile Karşılaştırılması, Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi, Cilt: 14, No: 2, 2022, s.123.

yükümlülükler, Kanun’un 3’üncü ve 10’uncu maddeleri arasında düzenlenen koruyucu ve önleyici tedbirlerin tespitinde, alınması ve uygulanmasında yol gösterici olmuştur. Bu doğrultuda 6284 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinde mülki amir tarafından alınabilecek koruyucu tedbirler, Sözleşme’de belirtilen hususlar dikkate alınarak, aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir;

- a. Kendisine ve gerekiyorsa beraberindeki çocuklara, bulunduğu yerde veya başka bir yerde uygun barınma yeri sağlanması.
- b. Diğer kanunlar kapsamında yapılacak yardımlar saklı kalmak üzere, geçici maddi yardım yapılması.
- c. Psikolojik, meslekî, hukukî ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi.
- d. Hayatî tehlikesinin bulunması hâlinde, ilgilinin talebi üzerine veya resen geçici koruma altına alınması.

Gerekli olması hâlinde, korunan kişinin çocukları varsa çalışma yaşamına katılımını desteklemek üzere dört ay, kişinin çalışması hâlinde ise iki aylık süre ile sınırlı olmak kaydıyla, on altı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının yarısını geçmemek ve belgelendirilmek kaydıyla Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden karşılanmak suretiyle kreş imkânının sağlanması.

Kanun’un 3’üncü ve 10’uncu maddeleri arasındaki tüm hükümlerin de benzer amaçlarla düzenlendiği dikkati çekmektedir. Özellikle Sözleşme’nin 20’nci ve 56’ncı maddelerinde yer alan yasal ve psikolojik danışmanlık, mali yardım, konut, eğitim, öğretim ve iş bulma desteği gibi hizmetlerin, 6284

sayılı Kanun’un “*koruyucu tedbir kararları*” na ilişkin bütün maddelerinde referans alındığı görülmektedir^[4].

İstanbul Sözleşmesi’nin taraf devletlere yüklediği yükümlülükler genel olarak ele alındığında; farkındalığı artırma, uzmanların eğitimi, önleyici müdahale, tedavi programları, özel sektör ve medya desteğinin alınması, psikolojik ve hukuksal destek hizmetleri, sığınma evlerinin kurulması, acil yardım hatlarının açılması, tanıklar için koruma, bedensel zarar görenlere tazminat, adli yardım hizmetleri sayılabilmektedir.

Türkiye’de kadınlar 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ve 6284 sayılı Kanun kapsamındaki haklarını öğrenmek, önleyici ve koruyucu tedbirler ile sair haklarından yararlanmak, boşanma davası açmak, devam eden boşanma davasını takip etmek, velayetin değiştirilmesi, nafakaya dair haklarını öğrenmek ve talep etmek gibi konularda adli yardım desteğine ihtiyaç duymaktadır. Yapılan araştırmalara göre ise kadınların adli yardım bürolara erişiminde en sık karşılaştığı sorunlardan biri de ekonomik koşullar ve yargı sistemindeki aksaklıklar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Birleşmiş Milletlerin Ceza Adalet Sisteminde Adli Yardıma Erişim İlkeleri ve Kılavuzu, kadınlar ve çocuklar başta olmak üzere güç koşullardaki grupların adli yardım hakkına yer veren, adli yardıma özgülenmiş ilk uluslararası belgedir. Kadınların adli yardım hakkı, BM Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Komitesinin (**CEDAW** Komitesi), BM Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan

[4] Dr. Öğr. Üyesi Özge BÖLÜKBAŞI, Genel Olarak İstanbul Sözleşmesi ve Sözleşmenin 6284 Sayılı Kanun İle Karşılaştırılması, Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi, Cilt: 14, No: 2, 2022, s.126

Kaldırılması Sözleşmesi çerçevesinde kabul ettiği Kadınların Adalete Erişimine İlişkin 33 No’lu Genel Tavsiye Kararı’nın yanı sıra, yine **CEDAW** Komitesinin Kadınlara Yönelik Her Türü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi çerçevesinde kabul ettiği Kadınlara Yönelik Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddete İlişkin ve 19 sayılı Genel Tavsiye Kararı’nı güncelleyen 35 sayılı Genel Tavsiye Kararı’nda düzenlenmiştir. Türk Hukuku’nda adli yardım hakkı, hukuk davalarında, idari davalarda ve ceza davalarında tanınmıştır. Türk Hukuku’nda kadınların adli yardım hakkıyla ilgili özel bir mevzuat mevcut değildir.

Yargı sistemindeki aksaklıkların giderilmesi ve dezavantajlı grupların adalete erişiminin sağlanması, şiddetle mücadelede birinci basamakta bulunmaktadır. Kadının adalete erişiminde adli yardım fonksiyonunun işlevsel hale getirilmesinde kadına yönelik şiddet vakalarında gönüllü hukuki rehberlik ve avukatlık hizmeti vermek üzere tasarlanan ilk ve tek proje olan Gelincik Projesi, Ankara Barosu tarafından 02 Nisan 2011 yılında hayata geçirilmiştir. Zaman içerisinde Proje genişletilerek Merkez haline gelmiş ve kurulduğu tarihten bu yana fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddete maruz kalan kadın, çocuk ve **LGBTİQ+** öznelerin uğradıkları şiddet ile ilgili olarak özel eğitim almış ve konusunda uzman Rehber ve Gönüllü Avukatlarla hizmet vermektedir. Ayrıca ihtiyaç halinde psikologlar ve sosyal hizmet uzmanlarından da yardım alınabilmektedir. Gelincik Merkezine şiddet durumu ve ivedi tedbirlerle ilgili olarak **444 43 06** numaralı telefondan 7 gün 24 saat bizzat ulaşılabilmektedir.

Gelincik Merkezine başvuran şiddet mağduru, öncelikle Merkezde bulunan kadın bir avukatla görüşme yapmaktadır. Şiddet gören kadınların ihtiyaçlarına ve yaşadıkları travmaların etkisinin en aza indirildiği gözlemine binaen, Mart 2023 itibarıyla kadın avukatlarımızın ağırlıkta olduğu kadın ve erkeklerden oluşan 530 gönüllü avukat görev yapmaktadır. Mağdurlar ile yapılan bu görüşmenin ardından şiddet mağduru bireye özel bir hukuki yol belirlenmektedir. Eğer şiddete uğrayan bireyin kalacak yeri bulunmuyorsa yahut evine dönmek istemiyorsa Ankara Valiliği, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Belediyelerin Sığınma Evlerine (*varsa çocuğu ile*) yerleşmesi konusunda gerekli girişimler yapılmaktadır.

Ankara içinde yaşayan ihmal ve istismara uğrayan, şiddet gören, fuhuşa veya pornografiye maruz bırakılan, çocuk veya kadın ticaretine maruz kalan kadın, çocuk ve **LGBTİQ+** öznelerin Gelincik Merkezine bizzat başvurmaları halinde derhal hukuki süreç başlatılmaktadır. Bu aşamada şiddet gören bireylerin 6284 sayılı Kanun kapsamında koruyucu ve önleyici tedbirlerden istifade edebilmesi, yasal düzenlemeler kapsamında haklarının anlatılması, eğitimler verilmesi ve mevcut mevzuatın uygulanması sağlanmaktadır.

Elinizde tuttuğunuz kılavuz niteliğindeki bu kitapçıkla tüm detaylarıyla tanıtılacak olan Gelincik Merkezinin temelini bir gece yarısı kararnamesiyle feshedilen İstanbul Sözleşmesi ve iç hukuk düzenlemeleri ile yürürlüğe giren 6284 sayılı Kanun oluşturduğundan Gelincik Merkezi gerek toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması gerek şiddetsiz bir toplum yaratılması amacı ile çalışmalarını sürdürmektedir. Buradan hareketle şiddet görenlerin şiddet döngüsünden kurtulmalarında oldukça önemli bir yere sahip olan Gelincik Merkezi, 12 yıldır on

binlerce kadına hukuki, psikolojik ve sosyal destek vermiş, yeni bir hayata başlamaları için “*umuda uzanan el*” olmuş ve olmaya devam edecektir.

GELİNCİK MERKEZİNİN İŞLEYİŞİ

I. ANKARA BAROSU GELİNCİK MERKEZİ NE YAPAR ?

Gelincik Projesi; Ankara Barosu tarafından 02 Nisan 2011 yılında hayata geçirilmiş bir projedir. Merkezimiz fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddete maruz kalan kadın, çocuk ve **LGBTİQ+** bireylerin uğradıkları şiddet ile ilgili olarak özel eğitim almış ve konusunda uzman rehber avukat ve gönüllü avukattan oluşmaktadır. Ayrıca Merkezimizin 7 gün 24 saat Türkiye’nin her yerinden şiddet mağduru kadın, çocuk, yaşlı ve **LGBTİQ+** bireylerin ulaşabileceği bir telefon hattı bulunmaktadır.

Şiddet mağdurları Gelincik Merkezi’ne **444 43 06** nolu telefondan 7 gün 24 saat bizzat ulaşabilmektedir.

A) GELİNCİK MERKEZİNİN ÇALIŞMA SİSTEMİ

Ankara Barosu Gelincik Merkezi yüz yüze hukuki destek ve telefon hattı desteği sağlamaktadır.

1- Yüz Yüze Hukuki Destek

- Ankara’nın merkeze bağlı ilçeleri ve Batı (Sincan) yetki sınırları içerisinde yaşayan yahut sığınma evlerinden Merkezimize ulaşan şiddet mağduru (*Talepçi*), ilk olarak Gelincik Merkezinde nöbetçi olan rehber avukat veya hukuki müşaviri (*Görüşmeci Avukat*) ile görüşme gerçekleştirmektedir.
- Gelincik Merkezinin iki ayrı noktada Gelincik Bürosu bulunmaktadır. Bu bürolarda hafta içi 09.00–17.00 saatleri arasında bir görüşmeci avukat hazır bulunmaktadır.
- Bu atama, Ankara Barosu Adli Yardım Merkezinin Gelincik Merkezi için özel oluşturduğu ve eğitim alan *gönüllü avukatların* mevcut olduğu bir listeden yapılmaktadır. Atamaların koordinasyon ve altyapısına ilişkin yazılım sistemi olarak **SDD Baronet** kullanılmaktadır.
- Talepçinin kalacak yerinin olmaması halinde Ankara Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Belediyelerin Sığınma Evlerine (*varsa çocuğu ile birlikte*) yerleşmesi konusunda gerekli girişimler yapılmamaktadır.

2- Telefon Hattı Desteği

- Gelincik Merkezine ait **444 43 06** numaralı hattı, Türkiye’nin her yerinden şiddet mağdurları

arayabilmektedir. Hattın ucunda 7 gün 24 saat Gelincik Merkezi rehber avukatları bulunmaktadır.

- Mağdurun ihtiyacı olan hukuki danışma desteği ücretsiz olarak sağlamaktadır. Akut hallerde kurum/kuruluşlar ile irtibata geçilerek gerekli müdahaleler gerçekleştirilmektedir.
- Arayan kişinin Ankara’da bulunması halinde;
 - Merkez ilçelerden birinde ise İhlamur Sokak No:1’de bulunan Ankara Barosu Eğitim Merkezi (ABEM)’nde bulunan Gelincik Bürosuna,
 - Ankara Batı ilçelerinde ise Sincan Adliyesi 2’nci katta bulunan Gelincik Bürosuna, yönlendirmesi yapılmaktadır.
- Arayan kişinin Ankara dışında bulunması halinde ise kişinin bulunduğu ildeki baronun Adli Yardım Merkezi ile (*varsa*) Kadın ve Çocuk Hakları Komisyonuna yönlendirmeleri yapılmaktadır.

B) HUKUKİ SÜREÇ VE KAPSAMI

- a. Somut olayın yasal koşullara uyması halinde; boşanma, nafaka, tazminat, velayet davalarının açılarak takip edilmesi,
- b. 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Yasa gereği şiddet uygulayan ve uygulama tehlikesi bulunan bireye karşı can ve mal güvenliğine ilişkin koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınması (*evden uzaklaştırma, ortak konutun şiddet mağduru eşe tahsis edilmesi, silahının alınması, iletişim araçlarıyla*

rahatsız etmemesi, adres bilgilerinin gizlenmesi, kimlik bilgilerinin değiştirilmesi vs.),

- c. Alınan tedbir kararına aykırı davrananlar hakkında suç duyurusunda bulunulması,
- d. Adli Tıp Kurumuna başvurarak rapor alınmasının sağlanması,
- e. Şikayetçi olunması durumunda Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulması,
- f. Ödenmeyen nafakalarla ilgili olarak icra takibi işlemlerinin başlatılması,
- g. Topluma mal olmuş yahut kamuoyu tarafından desteğe muhtaç ceza dosyalarında müdahale talebinde bulunulması, müdahale talebinin reddi halinde ise gözlemci olarak dosyaların takibi Merkezimiz tarafından gerçekleştirilmektedir.

II. GELİNCİK MERKEZİNİN İŞLEYİŞİ

Ankara Barosu Gelincik Merkezi; fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddete maruz kalan kadın, çocuk ve **LGBTİQ+** bireylerin uğradıkları şiddet ile ilgili olarak hukuki destek sağlamaktadır. Bu kitapçığın kapsamı, hukuki destek sağlanması aşamasında görev alan gönüllü avukatlara rehber niteliğindedir. Dolayısıyla bu başlık altında talepçinin Gelincik Merkezine başvurması ile başlayan ve gönüllü avukatın görevi sona erene kadar tüm aşamalarda önem arz eden tüm hususlar aktarılmaktadır.

A) TALEPÇİNİN GELİNCİK MERKEZİNE BAŞVURUSU VE GÖRÜŞMECİ AVUKATLA ÖN GÖRÜŞMESİ

Gelincik Merkezi haftaiçi 09.00–17.00 saatleri arasında talepçilere avukat ataması sağlamaktadır. Talepçiler Gelincik Merkezine genel olarak kendileri bizzat gelmekte veya kamu kurum kuruluşları, **STK**’lar ve sığınma evlerinden yönlendirilmektedir.

- Görüşmeye gelen talepçiler ilk olarak kadın rehber avukat veya hukuk müşaviriyle (*Görüşmeci Avukat*) başvuru sebepleri ile ilgili görüşme sağlar.
- Başvuru sebebinin 6284 sayılı Kanun kapsamında önleyici ve/veya koruyucu tedbir taleplerine ilişkin olması halinde Adli Yardım için gerekli belgeler talep edilmeksizin atama sağlanır.
- Talepçi sığınma evinde kalıyor ise; ekonomik durumunu belgelemesi istenmez, **ŞÖNİM**’den getireceği yazı yeterli görülür ve atama sağlanır. Burada şiddetin önlenmesi ivedilik arz ettiği için ekonomik yarar gözetilmez.
- Başvuru sebebinin 6284 sayılı Kanun kapsamında önleyici ve/veya koruyucu tedbir talepleri ile birlikte boşanma davası ve ferilerine (*nafaka, velayet, maddi ve manevi tazminat talepleri*) ilişkin olması halinde atama için ise Adli Yardım için gerekli belgeler talepçiden istenir.

ADLİ YARDIM BAŞVURUSU İÇİN İSTENEN BELGELER

Tüm evraklardan ikişer adet temin edilmelidir.

MUHTARDAN

- 1) Fakirlik İlmuhaberi

e-DEVLETEN

- 2) İkametgah İlmuhaberi
- 3) Araç Kaydı Sorgusu (TC Kimlik Numarası **görünecek şekilde olmalıdır.**)
- 4) Tüm Türkiye genelindeki taşınmaz kaydına ilişkin çıktı veya web tapudan taşınmaz kaydına ilişkin çıktı (Karekod-TC kimlik numarası **görünecek şekilde olmalıdır.**)
Hisseli taşınmazlarda ayrıca hisse bilgilerinin de çıktısı
- 5) Çalışıyorsa maaş bordrosu/gelir belgesi, (Çalışmıyorsa SGK’dan alınacak 4A–4B–4C gelir belgesi (Karekod-TC kimlik numarası **görünecek şekilde olmalıdır**)
- 6) Mevduat/katılım fonu hesabı bulunan banka sorgulamaya ilişkin çıktı (e-Devlet’e BDDK yazınca çıkıyor) (banka varsa ilgili bankaların hesap **dökümleri**) (TC kimlik numarası **görünecek şekilde olmalıdır**) (banka varsa ilgili bankaların son 3 aylık hesap **dökümleri**, varsa altın ve döviz hesap **dökümleri**)
- 7) Takasbank bireysel emeklilik sorgulama çıktısı (TC kimlik numarası **görünecek şekilde olmalıdır**)

- 8) Sosyal yardım bilgileri sorgulama çıktısı (**son 2 yıl içerisinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına başvurup başvurmadığına ilişkin çıktı**) (TC kimlik numarası görünecek şekilde olmalıdır)
- 9) Vergi levhası sorgulama çıktısı. (TC kimlik numarası görünecek şekilde olmalıdır)

DİĞER İSTENEN BELGELER

- 10) Nüfus cüzdanı fotokopisi
- 11) Oturduğu ev kendisine ait ise tapu kaydı fotokopisi, kirada oturuyor ise kira kontratı veya ödeme makbuzu, kira vermeksizin oturuyorsa yanında oturduğu kişiden alınan “kira vermeksizin oturduğunu” gösteren yazı
- 12) Açılmış bir dava var ise belge fotokopileri

Adli Yardım İçin Gerekli Belgeler

Not: Süresi 1 ayı geçen evraklar kabul edilmeyecektir.

- Talepçinin başvuru sebebinin doğrudan ceza yargılamasına ilişkin olması halinde **CMK** Merkezi’ne yönlendirilmesi sağlanır. Ceza davaları için merkez tarafından atama yapılamamaktadır. Ancak sadece şikayetçi bulunmak için dilekçe yazmak hususunda atama yapılır ve avukata dilekçe ücreti ödenir.
- Talepçinin başvuru sebebinin anlaşmalı boşanma davasına ilişkin olması halinde Adli Yardım Merkezine yönlendirilmesi sağlanır.
- Belge aranmasını gerektirmeyen ivedi avukat ataması için başvuran talepçi, sığınma evinden gelen talepçi ve Adli Yardım için gerekli belgeleri tamamlayarak gelen talepçi ile görüşmeci avukat ön görüşmeye başlar.
- Görüşmeci avukat öncelikle talepçinin şiddet öyküsünü alır. Bu aşamada mağdurla iletişim tekniklerine dikkat eder. Mağdurla iletişim tekniklerine dikkat edilmesi, şiddet öyküsü ile gelen talepçide ikincil mağduriyete yol açmaması için büyük önem taşır.
- Görüşmeci avukat şiddet öyküsünü aldıktan sonra mağdurun taleplerini de dikkate alarak gidilebilecek hukuki yolları belirler. Görüşmeci avukat belirlediği hukuki yollara ilişkin talepçiyi detaylı olarak bilgilendirir.
- Görüşmeci avukat, Ankara Barosunun kullandığı sistemde (**SDD Baronet**) bulunan görüşme formunu doldurmak suretiyle talepçinin başvurusuna ilişkin temel bilgileri kaydetmektedir.
- Görüşmeci avukat bu formda ayrıca ve açıkça belirtmek suretiyle gönüllü avukatın görevlendirme kapsamını

belirler. Talepçi bu formu inceleyerek bilgi ve taleplerin beyanına ilişkin olduğunu belirtir şekilde imzalamaktadır.

- Okuma yazması olmayan talepçilerden parmak izi ve iki tanıktan imza alınır.

Gelincik Yönergesinin “Uygulama ve Talimatları ve İlkeler” Başlıklı 19. Madde/f. Fıkrası: İstemciyle yapılan görüşme mutlaka tutanağa bağlanır. Tutanak, bilgisayarda yazılır. Tutanak ve taahhütnamenin içeriği ve sonuçları hakkında istem sahibi bilgilendirilir. Tutanağın altını rehber avukat ve mağdur birlikte imzalarlar, istemci ayrıca el yazısıyla adını, soyadını ve “*okudum, beyanıma uygundur*” ibaresini de yazar. İstemci ayrıca imzalayacağı taahhütnameye “*okudum, anladım, fon payı kesintisini kabul ediyorum*” ibaresini de yazar.

- Görüşmeci avukat ile talepçinin görüşmesi esnasında avukat tarafından başvuru formu doldurulmaktadır. Bu formda talepçiye ait sosyo-ekonomik durum, uğradığı şiddetin türü, başvurulacak hukuki yollara ilişkin bilgi ve değerlendirmeler gibi bilgilere yer verilmektedir. Akabinde görüşmeci avukat tarafından talepçinin durumuna özel hukuki bir yöntem belirlenerek gönüllü avukat ataması gerçekleştirilmektedir.
- Bu aşamada talepçinin Ankara Barosu aracılığıyla Adli Yardım hizmetinden faydalanması sebebiyle taahhütname imzalanması gerekmektedir. Görüşmeci avukat talepçiyi taahhütname konusunda detaylı olarak bilgilendirmektedir.

**ANKARA BAROSU
ADLI YARDIM MERKEZİ**

TAAHHÜTNAME

Ankara Barosu Adli Yardım Merkezi'ne yapmış olduğum başvuruyla ilgili olarak, Avukatlık Yasası ve Adli Yardım Yönetmeliği'nden kaynaklanan hak ve sorumluluklarımı bilerek ve özgür irademle imzaladığım bu belge ile:

1. Adli yardım başvurumun kabulü halinde, kabul kararının tarafıma tebliğinden itibaren **15 gün** içinde **atanan avukata ulaşacağım**, Avukatımın adli yardım görevine başlaması için gereken **vekaletname, bilgi ve belgeler ile zorunlu yargılama harc ve giderlerini avukatıma vereceğim**. Bunları yerine getirmezsem adli yardım hizmetinin sona erdirilmesini kabul ederim.
2. Adli yardım başvurum sırasında verdiğim bilgi ve belgeler doğrudur. Aykırılık saptanırsa, adli yardım hizmetinin kendiliğinden son bulacağını ve **atanan avukata ödenen ücretin iki katını, ayrıca Adli Yardım Merkezi tarafından yapılan masrafları vasaal faizle birlikte Adli Yardım Merkezi'ne ödeyeceğimi** kabul ve taahhüt ederim.
3. Haksız davranışım sebebi ile **atanan avukatın istifasına sebep olmam (atanan avukatı azletmem, başka bir avukatı vekil tayin etmem, Adli Yardım talebinden kendi isteğimle vazgeçmem, davadan feragat etmem ya da alevhimdeki davayı kabul etmem)** hallerinde **atanan avukata ödenen ücreti ve adli yardım bürosu tarafından yapılan masrafları vasaal faizle birlikte ödemevi** kabul ve taahhüt ederim.
4. Adli yardım hizmeti sonucunda (nafaka hariç) herhangi bir maddi kazanç elde ettiğim takdirde, **kazandığım miktarın %5 ini ve atanan avukata ödenen ücret ile Adli Yardım Merkezi tarafından yapılan masrafları** hiç bir ihtar ve işleme gerek kalmaksızın Adli Yardım Merkezi'ne peşin olarak ödemeyi kayıtsız şartsız kabul ve taahhüt ederim.
5. Adli Yardım Hizmeti devam ederken, avukatımın, belirli bir süre içinde kendisine sunulmasını istediği, bilgi, belge ve talepler ile yargılama giderlerini verilen süre içinde sunmadığım takdirde tüm sorumluluğun bana ait olduğunu kabul ve taahhüt ederim.
6. Başvuru sırasında bildirdiğim adresim yasal ikametgah adresim olup, adres değişikliğini Adli Yardım Merkezi'ne bildirmediğim takdirde gerek merkez gerekse avukatım tarafından, bildirdiğim adrese yapılacak tebligatların şahsıma yapılmış sayılacağını kabul ederim.
7. Bu taahhütnamenin uygulanmasından doğacak ihtilafların çözümünde Ankara Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

BAŞVURAN KİŞİNİN

ADI SOYADI:

İMZA:

(Okur- Yazar değilse parmak izi ve iki tanık isim ve imzası)

Ankara Barosu Adli Yardım Merkezi
Taahhütnamesi

Taahhütnamenin imzalatılmasının nedeni, talepçinin haklı bir gerekçe olmadan adli yardım başvurusundan vazgeçmesi, avukatını haksız bir gerekçe ile azletmesi, verdiği bilgi ve belgelerin gerçeğe aykırı olduğunun anlaşılması durumunda merkezimizin kendisine atanan avukata yapmış olduğu avukatlık ücreti ödemesinin geri alınmasını sağlamak içindir. Dosyaya avukattan farklı dilekçe veremeyeceği, avukata bilgi vermeden davadan vazgeçerse ya da avukatın bilgisi dışında eşiyle anlaşma yaparsa taahhütname hükümlerinin işletilerek aleyhine icra takibi yapılabileceği vurgulanmaktadır. Ayrıca Adli yardımdan gerçeğe aykırı belge ve bilgi ile faydalandığının daha sonra ortaya çıkması halinde de talepci hakkında taahhütnamenin işletilmesi sonucunu doğurur.

- Görüşmeci avukat yukarıda sayılan tüm aşamaları tamamladıktan sonra Ankara Barosunun kullandığı sistem üzerinden talepçinin ikametgâh yerine göre Merkez veya Batı listesi seçilir, robot tarafından arama ve atama gerçekleştirilir.
- Talepçinin sığınma evinden gelmesi halinde atama, Merkez listesi seçilerek yapılır.

B) GÖNÜLLÜ AVUKAT OLARAK GÖREVLENDİRİLME

Gönüllü avukatların **CMK**, **CMK Çocuk**, Adli Yardım ve Gelincik sertifikalarının olması şarttır. Gönüllü avukat olarak görev almak isteyen avukatlar, Gelincik Merkezi sekreteryasına başvuruda bulunarak listeye kaydolmaktadır. Ankara ilini kapsamakta olan Gelincik Projesi kapsamında gönüllü avukatlar, baro levhasına kayıtlı adresine göre Ankara Batı veya Ankara Merkez listelerinden yalnızca birine kaydolabilmektedir.

Listeye kayıtlı her avukata puan durumuna göre atama yapılmaktadır. Gelincik Merkezi tarafından kullanılan sistemde talepçinin ikametgâh yerine göre Merkez veya Batı listesi seçilmekte, robot tarafından arama ve atama gerçekleştirilmektedir.

Gönüllü avukat kendisine verilen görevleri yerine getirdikten sonra ve/veya herhangi bir talebiyle ilgili dosyadan sorumlu kurul avukatını bilgilendirir. Gönüllü avukat ücret talebini, ücret talep formu ile Kurula iletir. Dosyada eksik belge olması halinde ücret ödenmez. Gönüllü avukatın ücret talebi, görevlendirmenin hangi yılda yapılmış olduğuna bakılarak görev yılının asgari ücret tarifesine göre belirlenerek ödenir.

 ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI	ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI GELİNCİK MERKEZİ Ücret Talep Formu	
Ankara Barosu Başkanlığı, Gelincik Merkezine,		
Görevlendirildiğim Adli Yardım dosyasında hizmete başlamış bulunmaktayım. Yapılan işlemlere ilişkin istenen belgeleri ekte sunuyorum.		
Ücretimin TBB Asgari Ücret Çizelgesine göre hesaplanarak tarafıma ödenmesini talep ederim.		
Tarih / /2023	Avukat	
	Sicil No	
	İmza	
Adli Yardım talepcişi Dosya No 10-115-2022 /		
Adli Yardım Konusu		
Mahkeme/Kurum Esas/Evrak No:		
Ekler:		
☐ <u>Açılan Dava</u> ☐ Dava Dilekçesi Örneği ☐ Görüşme Tutanağı Örneği ☐ Tevzi Formu ☐ Vekaletname Örneği ☐ Koruma kararı Örneği	☐ <u>Derdest Dava</u> ☐ Görüşme Tutanağı Örneği ☐ Havaleli dilekçe örneği veya ☐ Duruşma Tutanağı örneği ☐ Vekaletname Örneği	
☐ <u>İcra İşlemi</u> ☐ Takip Talebi ☐ Harç Makbuzu ☐ Vekaletname Örneği	☐ <u>Hukuki Yardım/Yazışma</u> ☐ Yapılan işlemle ilgili rapor ☐ Yazışma yapılmışsa Örneği	
Not		
Talebi İnceleyen Kurul Üyesi		
Görüşü		

Ankara Barosu Gelincik Merkezi
Ücret Talep Formu

Gönüllü Avukatlar görevlerini yerine getirirken projenin öneminin bilinci ve mesleki olarak hukuki ve cezai sorumluluklarını da göz önünde bulundurarak hareket eder. Ayrıca gönüllü avukatların talepçilerle iletişimde mağdurla iletişim teknikleri ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin bilinciyle hareket etmesi beklenmektedir.

C) TALEPÇİYLE GÖRÜŞMEYE GİTMEDEN ÖNCE YAPILMASI GEREKEN HAZIRLIK

1. Talepçi Merkeze geldiğinde ilk olarak bir rehber avukat veya hukuk müşaviri (Bundan sonra “görüşmeci avukat” olarak anılacaktır.) ile ön görüşme sağlar.
2. Talepçinin şiddet öyküsü ve talepleri görüşmeci avukat tarafından alınır. Atama konusuna göre bu aşamada Adli Yardım başvurusu için gerekli evraklar, Gelincik Merkezi dosyasına eklenir.
3. Gönüllü avukatın görevlendirme kapsamı bu aşamada belirlenir. Görüşmeci avukat tarafından Ankara Barosu'nun kullandığı sistem üzerinden talepçinin ikametgâh yerine göre Merkez veya Batı listesi seçilir, robot tarafından arama ve atama gerçekleştirilir.
4. Talepçinin şiddet mağduru olması göz önünde bulundurularak kişinin maddi ve manevi bütünlüğü, haklarının korunması ve psikolojik durumunun korunması amacıyla en kısa sürede avukat yardımından yararlanması gerekir.

Gelincik Yönergesi’nin “Gönüllü Avukatlar, Görevleri ve Sorumlulukları” Başlıklı 16’ncı Madde / 4’üncü Fıkrası:

Gönüllü Avukatlar; merkezden atama yapılması halinde 30 dakika, Ankara Batı Bölgesinden atama yapılması halinde 45 dakika içerisinde görevlendirmenin yapıldığı Gelincik Bürosunda bulunmalıdırlar. Görevlendirmeye belirtilen süre içerisinde haklı sebebi olmaksızın gitmeyen avukatların bu görevlendirmeleri iptal edilir ve yerine başka bir gönüllü avukat ataması gerçekleştirilir. Zamanında görev yerinde olmayan gönüllü avukat o görevlendirmenin puanı ceza puanı olarak eklenir.

5. Talepçinin vekâletname ve fotoğraf masraflarını karşılaması esas olandır, ancak talepçinin vekâletname ve fotoğraf masraflarını karşılayamayacağını belirtmesi halinde ise görevlendirilen gönüllü avukata bu durum telefonla görevlendirme esnasında bildirilir.
6. Gönüllü avukat karşılamış olduğu vekaletname masrafını Barodan talep ettiği takdirde, Baro adli yardım fonundan öncelikli olarak bu masrafın geri ödemesini gerçekleştirir. Bu yüzden gönüllü avukatın görüşmeye gitmeden önce bu konuda hazırlıklı olmasında fayda vardır.
7. Gönüllü avukatın vekaletname masrafını kendisi karşılaması halinde, vekaletname makbuzunda avukat adı-soyadının yazılması gerekmektedir.

➤ **Not:** Yanınıza, not tutmak üzere; kalem, kağıt/not defteri ve talepçi ile görüşmeniz esnasında yararlanmak için Türk Medeni Kanunu ve 6284 sayılı Kanun basılı bir mevzuat almanızı öneririz.

D) GÖNÜLLÜ AVUKAT TARAFINDAN GELİNCİK MERKEZİNE GELDİKTEN SONRA YAPILACAKLAR

1. Gönüllü avukat, yönergede belirtilen süre içerisinde Gelincik Merkezine geldiğinde ilk olarak görüşmeci avukatla görüşme sağlamalıdır.
2. Gönüllü avukat, görüşmeci avukattan talepçiyle yapılan ön görüşme hakkında bilgi almalıdır.
3. Gönüllü avukat görev kapsamını ve kısaca şiddet öyküsünü bu aşamada öğrenmelidir.
4. Gönüllü avukat bu aşamada görüşmeci avukattan talepçi tarafından sunulan adli yardım başvurusu için gerekli evrakların bir kopyasını almalıdır.

E) GÖNÜLLÜ AVUKAT İLE TALEPÇİNİN İLK GÖRÜŞMESİ

Bu aşamada ilk olarak mağdurla iletişim tekniklerini detaylı olarak sunulacaktır. Şiddet mağduru olarak Gelincik Merkezine başvuran talepçinin, adalete erişim basamaklarından ilki olan bu aşamada ikincil travmaya yol açmamak büyük önem teşkil etmektedir. Bu nedenle görüşmeci avukatla yapılan ön görüşmenin akabinde şiddet görenin tekrar tekrar yaşadığı travmaları aktarırken mağdurla iletişim tekniklerine dikkat edilmesi gerekmektedir.

1- Mağdurla İletişim Teknikleri

Mağduriyet, en genel anlamda kişinin kendisine yönelik gerçekleştirilen, yasalarda suç olarak sayılan bir eylem nedeniyle maddi ve manevi zarar görmesidir. Gelincik Merkezi talepçileri şiddet mağdurlarıdır. Bu anlamda yalnızca fiziksel

şiddet, psikolojik şiddet ve cinsel şiddet Türk Ceza Kanunu kapsamında suç teşkil etmektedir. Fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, ekonomik şiddet ve cinsel şiddet, temelini İstanbul Sözleşmesi’nden alan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında tanımlanmaktadır. Mağdurların, adaletin yerini bulacağını ve suçun neden olduğu zararların karşılanarak olumsuz etkilerinin azaltılacağını hissetmeleri, adalet sistemine güvenmelerini sağlayan önemli bir husustur.

Şiddet mağdurları üzgün ve suçluluk duygusu içinde, utanç, öfkeli olabilir ya da mağduriyeti inkâr edebilirler. Mağdurlar kontrolsüzce hareket edebilir, hatta saldırgan tutum sergileyebilirler. Bu tür davranışlar ile karşılaşıldığında sabırlı davranılmalı, mağdurun kendini ifade etmesi için uygun ortam sağlanmalıdır. Mağdur duygu yoğunluğu hissedebilir ve kendisine karşı acımasız olabilir veya çıkmaza girdiğini hissedebilir. Bu duygular içindeki mağdurun;

- Duygu karmaşası yaşayabileceği,
- Anlaşılamaktan çekiniyor olabileceği,
- Karşılaştığı şiddetin devam edebileceği korkusunu taşıyor olabileceği,
- İntikam isteği içerisinde olabileceği,
- Durumu olduğundan önemsiz görüyor olabileceği,
- Bu sorunu kendisinin çözeceğine inanıyor olabileceği,
- Maruz kaldığı mağduriyetin sebebinin kendisi olduğunu düşünebileceği,
- Kendisine yardım edilemeyeceğini düşünüyor olabileceği,

- Ailesini koruma isteğine sahip olabileceği,
 - İntihar düşünceleri içerisinde olabileceği,
- göz önünde bulundurulmalıdır.^[1]

Şiddet mağduru ile görüşme esnasında ihtiyaçları dikkate alınmalıdır:

- Güven içinde olma ihtiyacı hisseder.
- Dinlendiğini ve anlaşıldığını hissetmek ister.
- Yargılanmadığını ve suçlanmadığını hissetmek ister.
- Mahremiyetine saygı duyulmasını bekler.
- Süreç hakkında bilgilendirilmek ister.

a) Etkili İletişim Dinleme Teknikleri^[2]

- Konuşurken yüz yüze bakacak şekilde aynı seviyede olmak ve karşımızdakine doğru hafifçe eğilmek,
- Mağdurla göz teması kurmak (onun söyledikleriyle ilgilendiğimizi gösterir),
- Aradaki mesafeyi ne çok uzak ne de çok yakın tutmak,
- Yüz ifadesinin konuşmacının söyledikleriyle tutarlılık göstermesi,
- Yumuşak bir ses tonu ile acele etmeden konuşmak,

[1] Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Daire Başkanlığı, Mağdura İletişim Kılavuzu.

[2] Jandarma Genel Komutanlığı, Kadına Yönelik Şiddet ve Sıddet Mağdurları ile Görüşme Esasları.

- Kafa sallamak, gülümsemek v.b yollarla karşımızdaki kişiyi konuşmaya, kendini açmaya cesaretlendirmek,
- Konuşurken olumlu yaklaşmak ve karşımızdaki kişiyi küçük düşürmekten kaçınmak gerekir.

b) Mağdurla İletişimde Dikkat Edilmesi Gerekenler

- Mağdurun yaşadığı sorunu anlatmasında onu cesaretlendirmek,
- Tarafsız bir dil kullanmak,
- Yargılayıcı ve suçlayıcı olmamak,
- Öğüt vermeden, emir vermeden, ahlak dersi vermeden dinlemek,
- Alay etmeden, nutuk çekmeden, eleştirmeden dinlemek,
- Yorum ve analizden kaçınmak,
- İletişim bariyerlerini ortadan kaldırmak,
- Açık uçlu–kapalı uçlu sorularla mağdurun ihtiyaçlarını anlamaktır.

c) Gelincik Merkezinde Mağdurla İletişim Çalışma Usulü

Gelincik Merkezi sertifika eğitimi kapsamında mağdurla iletişim teknikleri konusunda detaylı bir bilgilendirme sağlamaktadır. Bu sayede Gelincik Merkezi sertifikasına sahip görüşmeci ve gönüllü avukatların mağdurla iletişim konusunda gerekli donanıma sahip olduğu kabul edilir.

Gelincik Merkezi görüşme noktaları mağdurla iletişim için doğru şekilde organize edilmiştir. Gelincik Merkezinin Merkez

ve Batı noktalarında görüşme odaları bulunmaktadır. Merkezde bulunan Gelincik bürosu güvenlik görevlisi bulunan Ankara Barosu binası içerisinde yer almaktadır. Batı bölgesinde bulunan Geincik bürosu ise Ankara Batı Adliyesi içerisinde yer almaktadır. Görüşme noktalarının belirlenmesinde öncelikle talepçinin can güvenliğinin sağlanması esas alınmıştır. Görüşme odalarının iç tasarımı görüşmeci avukatın ve talepçinin bulunduğu konumlar mağdurla iletişim teknikleri göz önünde bulundurularak sağlanmıştır. Gönüllü avukat ile talepçinin görüşme odası da aynı esaslara göre dizayn edilmiştir. Ayrıca talepçilerin çocukları ile görüşmeye gelmeleri durumu için ayrıca bir oyun odası tahsis edilmiştir. Psikolojik desteğe ihtiyaç duyan talepçilere, Gelincik Merkezi ile iş birliği halinde gönüllü olarak çalışan psikologlar tarafından psikolojik destek verilmektedir.

2- Talepçi ile Görüşmeye Başlanması

Gönüllü avukat görevlendirilmenin yapıldığı Gelincik Bürosuna ulaştıktan sonra ilk olarak atamayı sağlayan rehber avukat veya hukuk müşaviri ile görüşme sağlamalıdır. Gönüllü avukat yukarıda detaylıca izah edildiği şekilde görüşmeci avukattan talepçi hakkındaki ilk izlenimlerini ve görevlendirme kapsamını öğrenmeli, başvuru formunu detaylı şekilde incelemelidir.

1. Öncelikle mağdurla iletişim tekniklerine dikkat edilerek gönüllü avukat, talepçi ile tanışmalıdır,
2. Talepçinin yanında eğer yakınları varsa onlara görüşmenin özel olduğu anlatılmalı, çocukları varsa çocuklar kibarca oyun odasına yönlendirilmelidir,

3. Gönüllü avukat talepçiye kendini tanıtmalı ve görüşmeye başlamalıdır,
4. Gönüllü avukat öncelikle talepçinin o anki duygu ve durumunu gözlemleyerek sakin ve sabırlı olmalıdır,
5. Gönüllü avukat görüşme öncesinden görüşmeci avuktan görüşme tutanağı edinmelidir.

ANKARA BAROSU Adli Yardım Bürosu	
GÖRÜŞME TUTANAĞI	Tarih:
.	
Adli Yardımdan Yararlanan	.
Atanan Avukat	.
Davanın Konusu	.
(Derdest Dava Var ise) Konusu, Tarafları	.
Dava Masraf Avansı	.
Eksik Kalan Masraf Avansı	.
Teslim Edilen Belgeler	.
Eksik Belgeler ve Bu Belgelerin Ne Zaman Getirileceği	.
Açık ve Net Olarak Müvekkilin İstekleri	.
Davaya Esas Olan Olayın Özeti	.
Başka Beyanlar	.
.	
Eksik olan dava masraf avansının ne zaman getirileceği, eksik masraf ve eksik belgelerin getirilmediği takdirde adli yardım kararının geri alınacağına dair bilgi verilip anlatıldı.	
Talepçi (Müvekkil) Adı Soyadı, İmza	

Ankara Barosu Adli Yardım Bürosu
Görüşme tutanağı

Görüşme tutanağı, bu aşamada avukatın görevlendirmesi kapsamında aldığı detaylı bilgileri not etmesine yaramakla birlikte esas olarak her iki tarafı koruma amacı gütmektedir. Talepçi ile gönüllü avukat arasında başvuru sebeplerine ilişkin uyumsuzluk doğması durumunda bu tutanak önem arz etmektedir. Ayrıca görüşme tutanağı gönüllü avukatın ücret talebinde bulunması esnasında sunulması zorunlu evraklardan birini teşkil etmektedir.

6. Gönüllü avukat öncelikle talepçinin şiddet öyküsünü detaylı bir şekilde almalıdır. Bu esnada mağdurla iletişim tekniklerini göz önünde bulundurması büyük önem teşkil eder,
7. Talepçinin öyküsünün alınmasından sonra başvuru sebepleri ve talepleri sorulmalıdır.
8. Talepçinin başvuru sebepleri arasında yer almayan ancak gönüllü avukat tarafından öngörülen farklı bir hukuki yol olması halinde bu hukuki yol talepçiye ayrıca ve açıkça anlatılmalıdır,
9. Talepçi kararları konusunda sorgulanmamalı ve zorlanmamalıdır,
10. Talepçinin görüşmeci avukata belirtmemiş olduğu veya sonradan gönüllü avukatın yönlendirilmesiyle gidilmesinde yarar görülen hukuki bir yol olması halinde bu durum, gönüllü avukat tarafından görüşmeci avukata hemen orada bildirilerek görevlendirme kapsamına dahil edilmelidir.

F) GÖNÜLLÜ AVUKATIN GÖREVİNE BAŞLAMASI

- ✓ Gönüllü avukatın talepçi ile görüşmesini tamamlaması ve gidilecek hukuki yola ilişkin tüm bilgi ve belgeleri edinmesinden sonra, bir önce talepçinin vekaletname çıkartması gerekmektedir.
- ✓ Gönüllü avukatın görevini ivedi olarak yerine getirmesi beklendiği için mümkün mertebe aynı gün içerisinde vekaletname çıkarılması beklenir. Vekaletnamenin elde olmayan nedenlerle çıkarılamaması ve dolayısıyla görevi yerine getirmekte gecikme olacağının öngörülmesi halinde durum gönüllü avukat tarafından ivedilikle yazılı olarak Gelincik Merkezine bildirilmelidir.

Gelincik Yönergesi’nin “Gönüllü Avukatlar, Görevleri Ve Sorumlulukları” başlıklı Madde 16/4’üncü Fıkrası:

Gönüllü Avukatlar, görevlendirme konuları ile ilgili işlemleri 3 gün içinde yerine getirmekle yükümlüdürler. Haklı bir sebep olmaksızın süresi içerisinde işlem yapılmaması halinde ücret ödememe yaptırımı uygulanır. İşe başlanıldığının belgeleri ile birlikte 7 gün içerisinde Kurula bildirilmesi gerekmektedir. Gereken süre içerisinde bildirim yapılmaması halinde ihtar yaptırımı uygulanır.

Gönüllü avukat, yukarıda sunulan Gelincik Yönergesi’nde de açıkça belirtildiği üzere görevini **3 iş günü** içerisinde yerine getirmek zorundadır.

1- Gönüllü Avukatın Görevini Yerine Getirirken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

a) Adli Yardım Talebinde Bulunulması

- ✓ Gönüllü avukatın görevlendirme kapsamı bağlamında dava dilekçesini veya karşı dava dilekçesini sunması aşamasında mahkemeden adli yardım talebinde bulunması gerekmektedir. Gönüllü avukatın adli yardım talebini dilekçesinin sağ üst kısmında dikkat çekici bir şekilde özellikle yazması tavsiye edilir. Adli yardım talebinde bulunulmaksızın açılan dava harç ve masrafları karşılanmaz.
- ✓ Adli yardım talebinin mahkemece reddi halinde gönüllü avukatın bir üst sayılı mahkemeye itiraz etmesi beklenir. İtirazın da reddedilmesi halinde gönüllü avukat bütün belgelerle birlikte Merkeze başvurur ve dosya Merkez tarafından değerlendirilmek üzere Ankara Barosu Yönetim Kuruluna gönderilir.

b) 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Önleyici ve Koruyucu Tedbir Taleplerine Başvurulması

- ✓ Gelincik Merkezinin görev alanı kapsamında atama yapılan tüm dosyalarda **6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir taleplerine başvuru mecburiyeti** bulunmaktadır. Gönüllü avukatın dilekçesinin sağ üst kısmında dikkat çekici bir şekilde 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir talebi içerdiğini özellikle yazması tavsiye edilmektedir. 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir taleplerinin gecikmesinde sakınca bulunan hallere ilişkin olması, mahkemenin öncelikle incelemesi ve karar alması gereken

dosyalar olması bağlamında talebin görünür olması büyük önem arz etmektedir.

- ✓ Gönüllü avukatın 6284 sayılı Kanun kapsamında hangi önleyici ve koruyucu tedbir taleplerine başvurduğunu ayrıca ve açıkça belirtmesi gerekmektedir. Bu durum ayrıca gönüllü avukata görevlendirme kapsamının sunulması aşamasında da açıkça belirtilmektedir. Gönüllü avukatın 6284 sayılı Kanun’a dayalı olarak talepte bulunduğu tedbir taleplerini ayrıca ve açıkça belirtmemiş olması, eksik bırakması ve dolayısıyla Mahkemece dikkate alınmaması halinde, gönüllü avukata ücret ödenmeyecektir.
- ✓ Talepçinin varsa reşit olmayan çocuklarına ilişkin de 6284 sayılı Kanun kapsamında önleyici ve koruyucu tedbir taleplerine başvurabileceği unutulmamalıdır. Görevlendirme kapsamında çocuklara ilişkin olarak açıkça belirtilen 6284 sayılı Kanun kapsamındaki tedbir taleplerinin de ayrıca ve açıkça belirtilmesi gerekmektedir.
- ✓ Talepçinin başvuru sebebinin öncesinde kendisince alınmış ve başvuru tarihinde sona ermek üzere olan tedbir taleplerine ilişkin olması halinde koruma tedbirinin sona erme süresi gönüllü avukat tarafından dikkate alınmalıdır.
- ✓ Talepçinin, 6284 sayılı Kanun kapsamında adres gizliliği ve kimlik bilgilerinin gizlenmesi ile ilgili taleplerinde bulunulması halinde talep dilekçesinde talepçinin adresi yazılmaz, adres kısmına **ŞÖNİM** yazılır. **Sığınma evlerinden gelen taleplerde adres olarak kesinlikle ŞÖNİM yazılır.**

- ✓ Gönüllü avukatın görevlendirme konusunun yalnızca 6284 sayılı Kanun kapsamında önleyici ve koruyucu tedbir taleplerine ilişkin olması halinde alınacak önleyici ve koruyucu tedbir talebi iki defaya mahsus olarak uzatılabilir. Talepçinin talebinden vazgeçmesi hali saklıdır.
- ✓ **Gönüllü avukatın görevlendirme konusunun boşanma davası açılması ile birlikte 6284 sayılı Kanun kapsamında önleyici ve koruyucu tedbir taleplerine başvurulması olması halinde, alınacak önleyici ve koruyucu tedbir talebi boşanma davası süresince uzatılabilir.** Talepçinin talebinden vazgeçmesi hali saklıdır.
- ✓ 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan önleyici ve/veya koruyucu tedbirlerin karşı tarafça ihlal edilmesi hallerinde, tedbir kararını veren Aile Mahkemesine ivedi olarak ihlal bildiriminde bulunulmalıdır.

c) Boşanma Davasına İlişkin Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- ✓ Gelincik Merkezi, şiddet gören kadınların çekışmeli boşanma davaları ve ferileri için avukat ataması sağlamaktadır.
- ✓ Talepçinin başvuru sebebi boşanma davası açılmasına ilişkin olabileceği gibi derdest bir boşanma davasına cevap verilmesi ve/veya karşı dava açılması/karşı davaya cevap verilmesi şeklinde de olabilir.
- ✓ Görevlendirme konusunun boşanma davası açılması ve boşanma davasının ferileri niteliğinde olan nafaka, velayet, maddi ve manevi tazminat taleplerine ilişkin olması

halinde gönüllü avukat bu taleplerini dava dilekçesinde ayrı ayrı ve detaylı olarak açıklamalıdır.

- ✓ Boşanma sebeplerinin talepçinin beyanlarına uygun şekilde sunulması gerekmektedir.
- ✓ Talepçinin nafaka talepleri dikkate alınmalıdır. Talepçinin kendisi için yoksulluk nafakası ve varsa çocukları için iştirak nafakası talepleri ayrıca ve açıkça yazılmalıdır.
- ✓ Talepçinin çocuklarına ilişkin velayet talebi dikkate alınmalı ve dava dilekçesine mutlaka yazılmalıdır.
- ✓ Talepçinin maddi ve manevi tazminat talepleri dikkate alınmalıdır. Maddi ve manevi tazminat talebi harca tabi olmadığından talepçinin talebi doğrultusunda talep edilmelidir.
- ✓ Talepçinin mal paylaşımı ile ilgili talepleri, Gelincik Merkezinin görevi içerisinde değildir. Bu durumda talepçi Adli Yardım Merkezine yönlendirilir.
- ✓ Talepçinin ziynet eşyaları konusundaki talepleri ise ilk talebin içerisinde mevcutsa ve hukuki **ve ekonomik yarar olduğu kanaatine varılmış ise** boşanma davası ile birlikte talep edilir. Bu durumda ziynet eşyalarının talep edildiği de görevlendirme yazısı içerisine yazılır. Ancak davanın içerisinde ziynet eşyalarına ilişkin talep, Mahkeme tarafından tefrik edilirse gönüllü avukatın o davayı da takip edip etmeyeceğine Kurul karar verir.
- ✓ Görevlendirme konusunun derdest boşanma davasına cevap verilmesi ve/veya karşı dava açılması/karşı davaya cevap verilmesine ilişkin olması halinde talepçiden dosyaya ilişkin varsa evraklar temin edilmektedir.

- ✓ Derdest boşanma davasına ilişkin evraklar talepçiden temin edilemese dahi görüşmeci avukat görevlendirme kapsamı bakımından mahkeme ve esas bilgilerini belirtmiş olacaktır. Gönüllü avukat bu durumda dava dosyası evraklarını temin etmelidir.
- ✓ Görevlendirme konusunun derdest boşanma davasına cevap verilmesi ve karşı dava açılması olması halinde de yukarıda anlatılan esaslar geçerlidir. Gönüllü avukat, talepçinin beyan ve istemleri ile birlikte görevlendirme konusu ile bağlıdır.
- ✓ **Talepçiye karşı, karşı dava açılması halinde gönüllü avukatın bu davaya cevap dilekçesi sunabilmek için ek yetki alması gerekmektedir.** Ek yetki alınmaksızın yapılan iş ve işlemler için ücret ödenmez.
- ✓ Gönüllü avukat, Gelincik Yönergesi’nin 16’ncı maddesinin 4’üncü fıkrası uyarınca göreve başladığını görevlendirme tarihi itibarıyla yedi gün içerisinde evrakları ile birlikte Gelincik Merkezine bildirmekle yükümlüdür. Aksi halde ihtar yaptırımı uygulanır.
- ✓ Yetki belgesi ile ilgili olarak; gönüllü avukatın önceden Merkeze bildirimde bulunması gerekmektedir. Yetki belgesi verilecek avukatın Adli Yardım veya Gelincik Merkezi avukatı olması gerekmektedir. Merkeze bilgi verilmeden yetki belgesi verilmesi halinde avukata ihtar verilmektedir.
- ✓ **Gelincik Merkezi, anlaşmalı boşanma davası kapsamında atama yapmaz.** Ancak **talepçinin boşanma davası devam ederken anlaşmalı olarak boşanmaya karar vermesi halinde gönüllü avukat yahut talepçinin**

**kendisi durumu yazılı olarak Merkeze derhal bildir-
melidir. Gönüllü avukatın anlaşmalı boşanmaya iliş-
kin imzasız Protokol’ü Mahkemeye sunmadan önce
muhtakak Merkeze sunması gerekmektedir.** Kurul
tarafından talepçi aleyhine düzenleme olup olmadığına
ve talepçinin hak kaybına uğratılmaması için Protokol’ün
incelenmesi gerekmektedir. Protokol’ün Kurulca onay-
lanması halinde gönüllü avukatın görevlendirme konusu
değiştirilir.

- ✓ **Boşanma davası devam ederken talepçinin gönüllü
avukatın bilgisi olmaksızın davayı anlaşmalı boşanma
suretiyle sona erdirmesi halinde, talepçi hakkında
taahhütname işletilir.**
- ✓ Boşanma davası devam ederken talepçinin anlaşmalı
boşanmaya karar vermesinin gönüllü avukat tarafından
Gelincik Merkezine haber vermeksizin sona erdirilmesi
halinde, gönüllü avukattan konuya ilişkin bilgi vermesi
için rapor talep edilir. Rapor kurulca değerlendirile-
rek ilgili avukat hakkında Yönerge uyarınca yaptırım
uygulanır.
- ✓ **Talepçinin boşanma davasından feragat etmek iste-
mesi halinde kendi el yazısıyla yazılan dilekçesini
Gelincik Merkezine talebini sunması gerekmektedir.**
Bu durum Kurulca değerlendirilerek, gönüllü avukata
durum bildirilir, dosyayı müracaata bırakmasına/takipsiz
bırakmasına karar verilebilmektedir. Vazgeçme mah-
kemeye belirtilmeden, gönüllü avukatın sonraki ilk
duruşmaya girmemesi söylenerek dosyanın işlemde
kaldırılması istenir. Böylece dosya işlemde kaldırıldığı

süre içerisinde talepçinin tekrar boşanma davası istemesi halinde dava kaldığı yerden yenilenerek devamı edilmesi sağlanır.

- ✓ **Talepçinin gönüllü avukata ve Gelincik Merkezine haber vermeksizin boşanma davasından feragat etmesi halinde durum taahhütname hükümlerinin işletilmesini gerektirir.** Bu durumda ilk önce talepçiden bilgi istenir, daha sonra dosya Ankara Barosu Yönetim Kuruluna gönderilir.
- ✓ Talepçinin avukatını şikâyet etmesi veya Kurul tarafından avukattan bilgi istenmesi hallerinde avukattan savunma istenmez, ancak konu hakkında rapor istenir.
- ✓ **Görevlendirme kapsamı içerisinde yer almayan, ancak boşanma davası devam ederken yapmasında talepçinin yazılı istemi bulunan ve gönüllü avukatın hukuki yarar gördüğü iş ve işlemler için Ankara Barosu Gelincik Merkezi Kurulundan ek yetki talebinde bulunulması gerekmektedir.** Talepçi tarafından gönüllü avukata ek yetki verilmesi talebi Kurul tarafından değerlendirilir. Ek yetki talebinin Kurulca onaylanması halinde, ek yetki verildiği gönüllü avukata bildirilir. Gönüllü avukat ek yetki aldığı iş ve işlemleri yerine getirdikten sonra, iş ve işlemin türüne göre belirlenecek tutarda ücret ödenmesini talep edebilir.
- ✓ **Gönüllü avukatın görevlendirme kapsamı içerisinde yer almayan, talepçi tarafından Gelincik Merkezi’nden ek yetki isteminde bulunulmayan veya istemi onaylanmayan konularda gönüllü avukatın yaptığı iş ve işlemler için avukata ücret ödenmez.**

- ✓ **Boşanma davasında ara kararlar nafakaya hükmedilmesi ve nafakanın karşı tarafça ödenmemesi halinde ara kararın icrası konusunda, görevlendirme kapsamında belirtilmemesi hali dışında ek yetki talebinde bulunulamaz.**
- ✓ İlamın icrası söz konusu olduğunda ek yetki talep edilmesi gerekmektedir.
- ✓ İcra takibi başlatılmadan önce icra mahkemesinden adli müzaheret talebi değişik iş ile istenmeli, sonrasında bu karar ile birlikte icra takibi başlatılmalıdır. **İcra takibi ve icra mahkemesi işlemlerinde adli müzaheret talebinde bulunulmaması hallerinde gönüllü avukata ücret ödenmez.**

G) GÖNÜLLÜ AVUKATIN GÖREVİNİN SONA ERMESİ

Gönüllü avukatın görevinin sona erdiği haller şunlardır:

- a. Merkez kararı halinde,
- b. Görevlendirme gereği işlemlerin tamamlanması ile (konusu boşanma davası olan görevlendirmelerde kararın kesinleşmesi),
- c. Görevlendirme konusunun sadece 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan önleyici ve koruyucu tedbir taleplerinin sona ermesi -iki defaya mahsus uzatılması halinde son alınan talep süresinin dolması-
- d. Talepçinin vazgeçmesi halinde,
- e. Talepçinin ölümü halinde,
- f. Gönüllü avukatın ölümü halinde,

- g. Gönüllü avukatın, avukatlığı bırakması,
- h. Gönüllü avukatın herhangi bir sebeple baro levhasından silinmesi halinde,
- i. Haklı sebeplerin ortaya çıkması halinde, avukatın başvurusu üzerine Merkez kararı ile avukatın görevi sona erer. Haklı sebebin takdiri Merkeze aittir. Haklı nedenler olmaksızın görevini iade etmek isteyen avukatın görevi, aldığı ücretin iki katını Baroya ödemek suretiyle sona erdirilir.

➤ Gönüllü avukatın **başka bir baroya nakil olması halinde görevi sona ermez.** Gönüllü avukat, başvuru konusu taleplerin Mahkemece karara bağlanarak kesinleşmesine kadar görevine devam etmekle yükümlüdür.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELEDE Sığınaklar ve GELİNCİK MERKEZİ İLE İLİŞKİSİ

Şiddete uğrayan veya risk altındaki kadınların, çocuklarının geçici süre ile “sığınma” ihtiyacını karşılayacak yerler “*kadın sığınma evi, kadın sığınacağı, kadın konukevi*” gibi adlarla adlandırılmaktadır. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na bağlı sığınaklar, “*Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik*” çerçevesinde destek vermektedir.

- Yönetmeliğe göre şiddetten kurtulmak isteyen kadının;
- Sığınğa kabul edilmesi için 18 yaşından büyük, 60 yaşından küçük olması gerekir.
- Türkiye vatandaşı değilse devlet sığınaklarında kalabilmek için geçici Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının olması gerekir.

- Erkek çocukları, 12 yaşından küçük ise anneleriyle birlikte sığınaklara gidebilirler. Ancak 12 yaş üstü erkek çocukları devlet sığınaklarına kabul edilmemektedir.
- Alkol veya madde bağımlılığı varsa sığınağa kabul edilmeden önce bu konuda tedaviye başlaması ve devam etmesi istenir.
- Psikiyatrik tedavi gerektiren bir rahatsızlığı varsa sığınağa kabul edilmeden önce bir uzmandan toplu yerde kalabileceğine ilişkin rapor alması istenebilir.
- Şiddet uygulayanla evli olup olmaması sığınağa kabul edilmesine engel değildir.
- Sığınağa giderken boşanmamış olsa da kesinlikle çocuklarını yanına alma hakkı vardır.
- Bedensel engelinin olması yasal olarak sığınak desteği almasına engel değildir.

Şiddet gören kadının Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı bir sığınağa yerleşebilmesi için;

- En yakın İl Müdürlüğüne
- **ŞÖNİM**'e,
- Polis veya jandarmaya,
- Kaymakamlık veya valiliğe,

başvurması yeterlidir.

Bunun yanında, **şiddet gören talepçinin Gelincik Merkezini araması yahut bizzat başvurması halinde ise Gelincik Merkezinin doğrudan ilişki içerisinde bulunduğu ŞÖNİM aranarak sığınağa yerleşmesi sağlanır.**

Sığınakta kalan şiddet gören kişinin 6284 sayılı Kanun kapsamında önleyici ve koruyucu tedbir talepleri ve/veya boşanma davası ve ferileri konusunda ücretsiz avukat desteğine ihtiyacı olduğunu bildirmesi halinde sığınak tarafından Gelincik Merkezine yönlendirme sağlanmaktadır. Sığınakta kalan şiddet gören, sığınanın tahsis edeceği araç ile Gelincik Merkezi görüşme noktasına ücretsiz olarak ulaştırılmakta ve yalnızca sığındıktan geldiğini gösterir belgenin sunulmasıyla Gelincik Merkezi tarafından ücretsiz avukat desteği verilmektedir.

GÖREV ALANI KAPSAMINDA İLGİLİ HÜKÜMLER

I. GELİNCİK MERKEZİ GÖNÜLLÜ AVUKATLARI İÇİN TÜRK MEDENİ KANUNU’NDAKİ İLGİLİ HÜKÜMLER

Gelincik Merkezi tarafından şiddet gören kadın için atanan gönüllü avukat tarafından mevcut mevzuat hükümlerinin bilinmesi ve olaya uyan her hükmün titizlikle uygulanması ile şiddet gören kadının hukuki yollardan tam olarak faydalanması sağlanmalıdır. Bu kısımda takdim edilecek mevzuat hükümleri ve kısa bilgilendirmeler ile hak kayıplarının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

A) BOŞANMA

1- Boşanma Sebepleri

a) Zina

Madde 161 – Eşlerden biri zina ederse, diğer eş boşanma davası açabilir. Davaya hakkı olan eşin boşanma sebebini öğrenmesinden başlayarak altı ay ve herhâlde zina eyleminin üzerinden beş yıl geçmekle dava hakkı düşer. Affeden tarafın dava hakkı yoktur.

Zina; evli bir erkeğin eşinden başka bir kadınla, evli bir kadının da eşinden başka bir erkekle cinsel ilişkide bulunmasıdır. Bu kapsamda başkasıyla samimi şekilde konuşmak, el ele gezmek, cinsel ilişki dışında hareket ve zina olgusunu gerçekleştirmeyen davranışlar, zina nedeniyle boşanma nedeni sayılamaz^[1].

Yani zinanın söz konusu olabilmesi için, eşlerden birinin eşinden başka bir kimseyle cinsel ilişkide bulunmuş, yani cinsel ilişkinin fiilen gerçekleşmiş olması şarttır. Cinsel ilişki girişiminde bulunmak, flört etmek, mektuplaşmak, hazırlıklara girmek veya cinsel ilişki gerçekleşmeksizin yakın bedeni temaslar zina sayılmaz^[2]. Yine salt sevgi, muhabbet ifade eden hareketler, zina olarak değerlendirilemez^[3].

[1] Yargıtay 2. Hukuk Dairesi Onursal Başkanı Ali İhsan ÖZUĞUR, Boşanma – Ayrılık ve Evlenmenin İptali Davaları, 5. Baskı, Ankara 2013, s.94.

[2] Prof. Dr. Turgut AKINTÜRK – Yard. Doç. Dr. Derya ATEŞ, Aile Hukuku, II. Cilt, İstanbul 2016, s.245.

[3] Yargıtay 2. Hukuk Dairesi Başkanı Ömer Uğur GENÇCAN, Boşanma Tazminat ve Nafaka Hukuku, Ankara 2015, s.135.

b) Hayata Kast, Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış

Madde 162 – Eşlerden her biri diğeri tarafından hayata kastedilmesi veya kendisine pek kötü davranılması ya da ağır derecede onur kırıcı bir davranışta bulunulması sebebiyle boşanma davası açabilir. Davaya hakkı olan eşin boşanma sebebini öğrenmesinden başlayarak altı ay ve herhâlde bu sebebin doğumunun üzerinden beş yıl geçmekle dava hakkı düşer. Affeden tarafın dava hakkı yoktur.

Yargıtay içtihatları ile hangi durumlarda hayata kast, pek kötü muamele ve onur kırıcı davranışın var sayıldığı açıklanmıştır. Ancak her olay kendi özelinde değerlendirilmektedir.

Madde metninde geçen “*hayata kast*” ifadesi ile eşini öldürme girişiminde bulunmak, onu intihara zorlamak gibi eşlerden biri tarafından diğerrinin hayatına karşı yapılmış acı sonuç doğuran davranışlar kastedilmektedir^[4].

“*Pek kötü davranış*”; eşlerden birinin diğerrine uyguladığı, vücut bütünlüğünü, bedensel veya ruhsal sağlığını bozucu ya da tehlikeye düşürücü davranışlardır. Dövme ve fiziksel şiddet uygulama, evden kovma, aç bırakma, anormal cinsel ilişkiye zorlama gibi davranışlar pek kötü davranışa örnek olarak gösterilebilir. İşlenen fiilin devamlılık arzemesi zorunlu olmamakla birlikte pek kötü davranış eyleminin zulüm ve işkence boyutunda olması gerekmektedir^[5].

Eski Medeni Kanun’da yer almayan ancak 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nda düzenlenen “*onur kırıcı davranış*” ise,

[4] AKINTÜRK/ATEŞ, s.249; DURAL, M./ÖĞÜZ, T./GÜMÜŞ, M.A.: Türk Özel Hukuku, Cilt III, Aile Hukuku, Şubat 2019, s.110.

[5] GENÇCAN, s.184.

eşlerden birinin diğerine hakaret etmek, onu küçük düşürmek amacıyla yaptığı saldırıdır^[6].

Belirtilmelidir ki, diğer eşin hayatına kasteden veya pek kötü ya da onur kırıcı davranışta bulunan eşin bunu kasten işlemesi ve ayırt etme gücünün bulunması gerekmektedir. Madde de sayılan her üç neden için de, kusursuz olan eşin dava hakkı iki hâlde düşer. Bunlardan biri kusursuz eşin, hayatına kastetmiş veya kendisine pek kötü veya onur kırıcı davranışta bulunmuş olan eşini affetmesi; diğeri ise altı aylık ve beş yıllık hak düşürücü sürelerin geçirilmiş olmasıdır^[7].

c) Suç İşleme ve Haysiyetsiz Hayat Sürme

Madde 163 – Eşlerden biri küçük düşürücü bir suç işler veya haysiyetsiz bir hayat sürer ve bu sebeplerden ötürü onunla yaşaması diğer eşten beklenemezse, bu eş her zaman boşanma davası açabilir.

Haysiyetsiz hayata örnek vermek gerekirse;

1. Para karşılığı başkalarıyla ilişki kurmak,
2. Randevu evi işletmek,
3. Ayyaşlık,
4. Kumarbazlık,
5. Uyuşturucu bağımlısı olmak gibi durumlar haysiyetsiz hayat sürme olarak kabul edilmektedir. Haysiyetsiz hayat

[6] DURAL/ÖĞÜZ/GÜMÜŞ: Türk Özel Hukuku, Cilt III, Aile Hukuku, Şubat 2019, s.111.

[7] Yargıtay HGK, 20.06.2019 tarih, 2017/2420 E. ve 2019/750 K. sayılı ilamı.

sürmenin yaşam biçimi olarak benimsenmiş olması gerekir.

d) Terk

Madde 164 – (1) Eşlerden biri, evlilik birliğinden doğan yükümlülüklerini yerine getirmemek maksadıyla diğerini terk ettiği veya haklı bir sebep olmadan ortak konuta dönmediği takdirde ayrılık, en az altı ay sürmüş ve bu durum devam etmekte ve istem üzerine hâkim veya noter tarafından yapılan ihtar sonuçsuz kalmış ise; terk edilen eş, boşanma davası açabilir.

(2) Diğerini ortak konutu terk etmeye zorlayan veya haklı bir sebep olmaksızın ortak konuta dönmesini engelleyen eş de terk etmiş sayılır.

(3) Davaya hakkı olan eşin istemi üzerine hâkim veya noter, esası incelemeden yapacağı ihtarda terk eden eşe iki ay içinde ortak konuta dönmesi gerektiği ve dönmemesi hâlinde doğacak sonuçlar hakkında uyarıda bulunur. Bu ihtar gerektiğinde ilân yoluyla yapılır.

(4) Ancak, boşanma davası açmak için belirli sürenin dördüncü ayı bitmedikçe ihtar isteminde bulunulamaz ve ihtardan sonra iki ay geçmedikçe dava açılmaz.

Maddeye göre terk nedeniyle boşanma davası açabilmenin şartları;

1. Eşlerden birinin evi terk etmesi,
2. Terk etmesinde haklı bir nedeninin olmaması,
3. Terk etme maksadının evlilik birliğinden doğan yükümlülükleri yerine getirmemek olması,

4. Ayrı yaşamamanın en az 6 ay sürmesi,
5. İhtar yapılması
6. İhtardan sonra 2 ay içerisinde terk eden eşin eve dönmemiş olması olarak sayılabilecektir.

e) Akıl Hastalığı

Madde 165 – Eşlerden biri akıl hastası olup da bu yüzden ortak hayat diğer eş için çekilmez hâle gelirse, hastalığın geçmesine olanak bulunmadığı resmî sağlık kurulu raporuyla tespit edilmek koşuluyla bu eş boşanma davası açabilir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 19.06.2018 tarih, 2016/20096 E. ve 2018/7542 K. sayılı Kararı’na göre, akıl hastalığının mevcut olup olmadığı ve geçmesine olanak bulunup bulunmadığı **resmî sağlık kurulu raporu** ile belirlenmelidir.

Ayrıca Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 04.04.2016 tarih, 2016/3039 E. ve 2016/6752 K. sayılı Kararı’na göre ise, **akıl hastalığının iyileşmesine olanak bulunmaması ‘akıl hastalığı’ nedeniyle boşanmak için yeterli olmayıp, akıl hastalığının diğer eş için çekilmez hale geldiğinin kanıtlanması** gereklidir. Öte yandan eğer ki alınan resmi sağlık kurulu raporunda akıl hastalığının iyileşip iyileşmeyeceğine ilişkin bir değerlendirme yapılmamış ise ilgili raporun hüküm vermeye elverişli olmadığı^[8] da Yargıtay tarafından hükme bağlanmıştır.

Akıl hastalığının iyileşip iyileşmeyeceği hususunda, sağlık kurulu raporları arasında çelişki bulunmakta ise; ilgili raporların

[8] Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 31.05.2018 tarih, 2018/3075 E. ve 2018/7120 K. sayılı ilamı.

Adli Tıp Kurumuna gönderilerek raporlar arasındaki çelişkinin Adli Tıp Genel Kurulunun görüşü alınmak suretiyle giderilmesi ve sonucuna göre karar verilmesi gereklidir^[9].

f) Evlilik Birliğinin Sarsılması

Madde 166 – (1) Evlilik birliği, ortak hayatı sürdürmeleri kendilerinden beklenmeyecek derecede temelinden sarsılmış olursa, eşlerden her biri boşanma davası açabilir.

(2) Yukarıdaki fıkra da belirtilen hâllerde, davacının kusuru daha ağır ise, davalının açılan davaya itiraz hakkı vardır. Bununla beraber bu itiraz, hakkın kötüye kullanılması niteliğinde ise ve evlilik birliğinin devamında davalı ve çocuklar bakımından korunmaya değer bir yarar kalmamışsa boşanmaya karar verilebilir.

(3) Evlilik en az bir yıl sürmüştür ise, eşlerin birlikte başvurması ya da bir eşin diğerinin davasını kabul etmesi hâlinde, evlilik birliği temelinden sarsılmış sayılır. Bu hâlde boşanma kararı verilebilmesi için, hâkimin tarafları bizzat dinleyerek iradelelerinin serbestçe açıklandığına kanaat getirmesi ve boşanmanın malî sonuçları ile çocukların durumu hususunda taraflarca kabul edilecek düzenlemeyi uygun bulması şarttır. Hâkim, tarafların ve çocukların menfaatlerini göz önünde tutarak bu anlaşmada gerekli gördüğü değişiklikleri yapabilir. Bu değişikliklerin taraflarca da kabulü hâlinde boşanmaya hükmolunur. Bu hâlde tarafların ikrarlarının hâkimi bağlamayacağı hükmü uygulanmaz.

[9] Yargıtay 2. HD., 25.12.2018 tarih, 2018/6873 E ve 2018/15347 K. sayılı ilamı.

(4) Boşanma sebeplerinden herhangi biriyle açılmış bulunan davanın reddine karar verilmesi ve bu kararın kesinleştiği tarihten başlayarak üç yıl geçmesi hâlinde, her ne sebeple olursa olsun ortak hayat yeniden kurulamamışsa evlilik birliği temelden sarsılmış sayılır ve eşlerden birinin istemi üzerine boşanmaya karar verilir.

İlgili maddede düzenlenen boşanma nedenine ilişkin somut olayın özelliklerine göre her dosya için ayrı ayrı dikkat edilmesi gereken hususlar bulunmakla birlikte Yargıtay tarafından içtihat haline getirilmiş esaslar bulunmaktadır.

Örneğin; Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 05.11.2019 tarih, 2019/6157 E. ve 2019/10856 K. sayılı Kararı’nda da belirtildiği gibi “*Eşini sözlü olarak aşağılayan ve eşine yönelik süregelen fiziksel şiddet uygulayan diğer eş, evlilik birliğinin temelinden sarsılması yönünden kusurludur.*” ifadelerine yer verilerek eşine sözlü ve fiziksel şiddet uygulayan kişinin evlilik birliğinin temelinden sarsılması yönünden kusurlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Ayrıca ortak çocuklara hakaret etmek, eşinin ailesini istememek ve aile sırlarını başkalarıyla paylaşmak^[10], evlilik birliği görevlerini yerine getirmeme, eş veya çocukla yeterince ilgilenmeme, birlikte yaşamaktan kaçınma ve haklı neden olmadığı halde yatakları ayırmak^[11] da Yargıtay tarafından **TMK m.166** kapsamında boşanma nedeni olarak kabul edilmektedir.

[10] Yargıtay 2. HD., 28.01.2021 tarih, 2020/6186 E. ve 2021/782 K. sayılı ilamı.

[11] Yargıtay 2. HD., 06.04.2022 tarih, 2022/1726 E. ve 2022/3306 K. sayılı ilamı.

2- Yetkili Mahkeme

Madde 168 – Boşanma veya ayrılık davalarında yetkili mahkeme, eşlerden birinin yerleşim yeri veya davadan önce son defa altı aydan beri birlikte oturdukları yer mahkemesidir.

Görüleceği üzere **TMK**'da boşanma davaları için özel yetki kuralı belirlenmiştir. Bu yetki kuralı, re'sen dikkate alınabilecek kesin yetki olmayıp ilk itiraz süresi içinde itiraz edilmesi halinde dikkate alınabilecektir. Bu nedenle yetki kuralının dikkate alınması için taraflar tarafından süresi içerisinde yetki itirazında bulunulması gerekmektedir.

3- Karar

a) Boşanma veya Ayrılık

Madde 170 – Boşanma sebebi ispatlanmış olursa, hâkim boşanmaya veya ayrılığa karar verir. Dava yalnız ayrılığa ilişkinse, boşanmaya karar verilemez. Dava boşanmaya ilişkinse, ancak ortak hayatın yeniden kurulması olasılığı bulunduğu takdirde ayrılığa karar verilebilir.

Mahkemece ortak hayatın yeniden kurulma olasılığının bulunduğu dair delil bulunmaması ve evlilik birliğinin temelden sarsılmasına sebep olan kusurlu davranışların bulunması halinde ayrılığa değil, boşanmaya hükmedilmelidir^[12]. Nitekim Türk Medeni Kanunu'nun 170/3'üncü maddesi uyarınca ayrılığa karar verilebilmesi için ortak hayatın yeniden kurulma olasılığının bulunması gerekmektedir.

[12] Yargıtay 2. HD. 14.03.2018 tarih, 2016/12689 E. ve 2018/3314 K. sayılı ilamı ile aynı yönde bk. Yargıtay 2. HD., 07.11.2017 tarih, 2016/6839 E. ve 2017/12314 K. sayılı ilamı.

b) Boşanan Kadının Kişisel Durumu

Madde 173 – Boşanma hâlinde kadın, evlenme ile kazandığı kişisel durumunu korur; ancak, evlenmeden önceki soyadını yeniden alır. Eğer kadın evlenmeden önce dul idiyse hâkimden bekârlık soyadını taşımasına izin verilmesini isteyebilir. Kadının, boşandığı kocasının soyadını kullanmakta menfaati bulunduğu ve bunun kocaya bir zarar vermeyeceği ispatlanırsa, istemi üzerine hâkim, kocasının soyadını taşımasına izin verir. Koca, koşulların değişmesi hâlinde bu iznin kaldırılmasını isteyebilir.

c) Boşanmada Tazminat ve Nafaka

i- Maddî ve Manevî Tazminat

Madde 174 – Mevcut veya beklenen menfaatleri boşanma yüzünden zedelenen kusursuz veya daha az kusurlu taraf, kusurlu taraftan uygun bir maddî tazminat isteyebilir. Boşanmaya sebep olan olaylar yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan diğer taraftan manevî tazminat olarak uygun miktarda bir para ödenmesini isteyebilir.

Mahkemece maddi ve manevi tazminat takdiri yapılırken tarafların ekonomik ve sosyal durumları, kusur dereceleri, paranın alım gücü ve ihlal edilen menfaatler dikkate alınmaktadır^[13]. Ayrıca boşanma sebebiyle manevi tazminata hükmedilebilmesi için boşanmaya sebep olan olayların kişilik haklarına saldırı niteliğinde olması gerekmektedir^[14]. Nitekim boşanmada manevi

[13] Yargıtay 2. HD., 10.11.2022 tarih, 2022/6897 E. ve 2022/9091 K. sayılı ilamı.

[14] Yargıtay 2. HD., 10.11.2022 tarih, 2022/6881, E. ve 2022/9084 K. sayılı ilamı.

tazminatın amacı, boşanmaya sebep olan olaylar yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan tarafın, bozulan ruhsal dengesini telafi etmek, manevi değerlerindeki eksilmeyi karşılamaktır^[15].

Yeri gelmişken belirtilmelidir ki, Yargıtay uygulamasında mal rejimi, eşya veya ziynet alacağına ilişkin talepler, yine işten ayrılma sebebiyle tazminat, kira, eşe verilen borcun geri ödenmesi, düğün, doğum, nikah gideri gibi istemler **TMK**’nın 174’üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında oluşan zarar kavramı içinde sayılmamaktadır^[16].

Maddi ve manevi tazminat talebi, boşanma davasıyla birlikte veya boşanma davasının herhangi bir aşamasında ileri sürülebileceği gibi, boşanma kararının kesinleşmesinden itibaren bir yıl içerisinde ayrı bir dava açmak üzere de açılabilmektedir. Boşanma davasının kesinleşmesinden itibaren bir yılın geçmesiyle, dava hakkı zamanaşımına uğrayacaktır.

ii- Yoksulluk Nafakası

Madde 175 – Boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer taraftan malî gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir. Nafaka yükümlüsünün kusuru aranmaz.

Bu kapsamda **TMK**. m.175 hükmüne göre nafaka alacaklısı ancak ağır kusurlu olmayan eş olabilir. Yani boşanmaya neden olan olaylarda ağır kusurlu olan eş, boşanma nedeniyle

[15] Yargıtay 2. HD., 2018/5372 E. ve 2018/11077 K. sayılı ilamı.

[16] Yargıtay HGK., 2017/2-1576 E. 2018/207 K. sayılı ilamı.

yoksulluğa düşecek olsa dahi yoksulluk nafakası talep edemez^[17]. Yoksulluk nafakası için dilekçede açık talep olması zorunludur. Zira Yargıtay uygulamaları gereği daha öncesinde ‘*yoksulluk nafakası*’ talebinde bulunulmayıp, ön inceleme duruşmasında bu talebin ileri sürülmesi, talep sonucunun genişletilmesi niteliğinde olup, söz konusu talep mahkemece incelenemez.

Yoksulluk nafakası, boşanma davasında hükmedilen tedbir nafakasının kesinleşmesi ile yoksulluk nafakasına dönüşür. Boşanma davası sürecinde ödenmekte olan tedbir nafakası, boşanma davasının kesinleşmesi ile yoksulluk nafakası olarak ödenmeye devam eder.

TMK’nın 169’uncu maddesi uyarınca boşanma veya ayrılık davası açılınca hâkim, davanın devamı süresince gerekli olan, özellikle eşlerin barınmasına, geçimine, eşlerin mallarının yönetimine ve çocukların bakım ve korunmasına ilişkin geçici önlemleri kendiliğinden alır. Bu madde uyarınca eşler boşanma veya ayrılık davalarında kendileri ve çocukları için geçici tedbir nafakası talep edebileceklerdir.

Önemle belirtilmelidir ki yoksulluk nafakasına hükmedilebilmesi için, nafaka talep eden eşin boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek olması gerekir. **Asgari ücret seviyesinde gelirin bulunması, kişiyi yoksulluktan kurtarmayacaktır**^[18]. Ayrıca yoksulluk nafakası talebinde bulunan tarafın düzenli bir işte

[17] Prof. Dr. Turgut AKINTÜRK – Yard. Doç. Dr. Derya ATEŞ, Aile Hukuku, S.303.

[18] Yargıtay 2. HD., 09.10.2019 tarih, 2019/6025 E. ve 2019/9879 K. sayılı ilamı ile aynı yönde bk. Yargıtay 2. HD., 24.03.2021 tarih, 2021/989 E. ve 2021/2573 K. sayılı ilamı.

çalışmaması, geçici sezonluk işlerde çalışması; yoksulluk nafakasına hak kazandığı yönünde değerlendirilmektedir.

iii- Tazminat ve Nafakanın Ödenme Biçimi

Madde 176 – (1) Maddî tazminat ve yoksulluk nafakasının toptan veya durumun gereklerine göre irat biçiminde ödenmesine karar verilebilir.

(2) Manevî tazminatın irat biçiminde ödenmesine karar verilemez.

(3) İrat biçiminde ödenmesine karar verilen maddî tazminat veya nafaka, alacaklı tarafın yeniden evlenmesi ya da taraflardan birinin ölümü hâlinde kendiliğinden kalkar; alacaklı tarafın evlenme olmaksızın fiilen evliymiş gibi yaşaması, yoksulluğunun ortadan kalkması ya da haysiyetsiz hayat sürmesi hâlinde mahkeme kararıyla kaldırılır.

(4) Tarafların malî durumlarının değişmesi veya hakkaniyetin gerektirdiği hâllerde iradın artırılması veya azaltılmasına karar verilebilir.

(5) Hâkim, istem hâlinde, irat biçiminde ödenmesine karar verilen maddî tazminat veya nafakanın gelecek yıllarda tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına göre ne miktarda ödeneceğini karara bağlayabilir.

Madde uyarınca tarafların mali durumlarının değişmesi veya hakkaniyetin gerektirdiği hallerde iradın artırılması veya azaltılmasına karar verilebilir. Hâkim, istem halinde, irat biçiminde ödenmesine karar verilen nafakanın gelecek yıllarda tarafların ekonomik ve sosyal durumlarına göre ne miktarda ödeneceğini karara bağlayabilir.

iv- Yetki

Madde 177 – Boşanmadan sonra açılacak nafaka davalarında, nafaka alacaklısının yerleşim yeri mahkemesi yetkilidir.

Ancak Yargıtay’a göre nafaka alacaklısı özel yetki kuralı gereği, kendi yerleşim yeri mahkemesinde dava açabileceği gibi, genel yetki kuralı gereği, davalının yerleşim yeri mahkemesinde de dava açabilmektedir^[19]. Bu nedenle nafaka davalarında kesin yetki kuralı bulunmadığı için, mahkemece re’sen yetkisizlik kararı verilemeyecektir. Hal böyle iken cevap dilekçesinde yetki itirazı belirtilmiş, ancak ‘*yetkili mahkeme belirtilmemişse*’ usulüne uygun bir itirazdan söz edilemeyecektir^[20].

v- Zamanaşımı

Madde 178 – Evliliğin boşanma sebebiyle sona ermesinden doğan dava hakları, boşanma hükmünün kesinleşmesinin üzerinden bir yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Ancak ziynet eşyasının iadesi, evliliğin boşanma sebebiyle sona ermesinden doğan dava hakkı niteliğinde olmayıp adi istihkak niteliğindedir ve mülkiyet hakkına dayandığından ötürü zamanaşımına tabi değildir. Ayrıca katılma alacağı, boşanma davasının ferilerinden (maddi-manevi tazminat, nafaka alacağı) farklı olarak 10 yıllık zamanaşımına tabidir.

[19] Yargıtay 3.HD., 07.07.2009 tarih, 2009/8389 E. ve 2009/11862 K. sayılı ilamı.

[20] Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 27.09.2018 tarih, 2017/2722 E. ve 2018/1359 K. sayılı ilamı.

d) İştirak Nafakası

Madde 182 – (1) Mahkeme boşanma veya ayrılığa karar verirken, olanak bulundukça ana ve babayı dinledikten ve çocuk vesayet altında ise vasinin ve vesayet makamının düşüncesini aldıktan sonra, ana ve babanın haklarını ve çocuk ile olan kişisel ilişkilerini düzenler.

(2) Mahkeme, kararında kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerinin yerine getirilmemesi hâlinde, çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayetin değiştirilebileceğini ihtar eder.

(3) Velayetin kullanılması kendisine verilmeyen eşin çocuk ile kişisel ilişkisinin düzenlenmesinde, çocuğun özellikle sağlık, eğitim ve ahlâk bakımından yararları esas tutulur. Bu eş, çocuğun bakım ve eğitim giderlerine gücü oranında katılmak zorundadır.

(4) Hâkim, istem hâlinde irat biçiminde ödenmesine karar verilen bu giderlerin gelecek yıllarda tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına göre ne miktarda ödeneceğini karara bağlayabilir.

TMK’nın 182/2 maddesine göre velayetin kullanılması kendisine verilmeyen eş, çocuğun bakım ve eğitim giderlerine gücü oranında katılmak zorundadır. İştirak nafakası mahkeme tarafından re’sen verilir. Ancak istenilmediğinin açıklandığı ve boşanma davasının reddedilmesi hallerinde verilmemektedir.

Boşanma kararının kesinleşme tarihine kadar çocuk için verilen nafaka tedbir nafakası, boşanma kararının kesinleşmesinden sonra verilen nafaka ilse yoksulluk nafakasıdır. **TMK’nın 182/2 maddesi** uyarınca koşulların varlığı halinde iştirak nafakasının artırılmasına veya azaltılmasına karar verilebilir. İştirak nafakası

çocuğun veya nafaka yükümlüsünün ölümü, çocuğun ergin olması ve feragat hallerinde sona erer.

İştirak nafakası yanında **TMK m.324 hükmünün de önemle belirtilmesi gerekmektedir** nitekim ilgili maddede; **“Ana ve babadan her biri, diğerinin çocuk ile kişisel ilişkisini zedelemekten, çocuğun eğitilmesi ve yetiştirilmesini engellemekten kaçınmakla yükümlüdür.”**

Kişisel ilişki sebebiyle çocuğun huzuru tehlikeye girer veya ana ve baba bu haklarını birinci fıkrada öngörülen yükümlülüklerine aykırı olarak kullanırlar veya çocuk ile ciddî olarak ilgilenmezler ya da diğer önemli sebepler varsa, kişisel ilişki kurma hakkı reddedilebilir veya kendilerinden alınabilir.

Velayet kendisine bırakılan ana veya baba, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerini yerine getirmezse çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayet değiştirilebilir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda taraflara ihtar edilir.” düzenlemesi mevcuttur.

e) Aile Konutu

Boşanma davası açılmadan önce yahut boşanma davası sırasında ekonomik özgürlüğü olmayan ve barınma ihtiyacını karşılayamayacak durumda olan kadının hayatını sürdürebilmesi için hakim tarafından 6284 sayılı Kanun’da öngörülen koruyucu tedbirlerden olan aile konutuna tapu kütüğünde aile konutu şerhi konulması kararı verilebilir (6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Sıddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği m.15). Ayrıca ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi kararı da talep edilir. Tahsis kararı verilebilmesi için konutun aile

konutu olması gerekmektedir. Aile konutu şartları şu şekilde sıralanabilir:

1. Aralarında geçerli bir evlilik bağı bulunan kişiler tarafından taşınmazın kullanılıyor olması,
2. Taşınmazın konut olarak özgülenebilir elverişli olması,
3. Taşınmazın, ailenin yaşamsal faaliyetlerinin merkezi haline gelmiş olması gerekir.

Hakim resen aile konutu tahsis kararı veremez, şiddet mağdurunun talebi olmalıdır.

Bu kapsamda **TMK** m.194 hükmünde;

“(1) Eşlerden biri, diğer eşin açık rızası bulunmadıkça, aile konutu ile ilgili kira sözleşmesini feshedemez, aile konutunu devredemez veya aile konutu üzerindeki hakları sınırlayamaz.

(2) Rızayı sağlayamayan veya haklı bir sebep olmadan kendisine rıza verilmeyen eş, hâkimin müdahalesini isteyebilir.

(3) Aile konutu olarak özgülünen taşınmaz malın maliki olmayan eş, tapu kütüğüne konutla ilgili gerekli şerhin verilmesini tapu müdürlüğünden isteyebilir.

(4) Aile konutu eşlerden biri tarafından kira ile sağlanmışsa, sözleşmenin tarafı olmayan eş, kiralayana yapacağı bildirimle sözleşmenin tarafı hâline gelir ve bildirimde bulunan eş diğeri ile müteselsilen sorumlu olur.” düzenlemesi mevcuttur.

Türk Medeni Kanunu’nun 194’üncü maddesi hükmü ile, bu konutun başkalarına devri diğer eşin rızasına bağlanmıştır. Başka bir anlatımla, aile konutu olarak özgülünen taşınmazın mülkiyetinin devri diğer eşin rızasına bağlı bir hukuki işlem olarak kabul edilmiştir. Belirtilmelidir ki, taşınmazın aile

konutu olarak nitelendirilmesi için tapu kaydında aile konutu şerhi olması zorunlu değildir. Şerh taşınmazın aile konutu olarak nitelendirilmesini kuvvetlendirmektedir. **TMK** 194’üncü madde kapsamında aile konutu şerhi verilmesi davası açılmadan önce dava şartı olarak Tapu Müdürlüğüne başvuru yapılması ve aile konutu şerhinin alınamamış olması gerekmektedir. Şu da unutulmamalıdır 6284 sayılı Kanun kapsamında alınacak aile konutunun tahsisi karar tedbir kararı mahiyetinde olup en fazla altı ay için alınabilirken **TMK** 194’üncü maddesi kapsamında aile konutunun özgülenmesi kararı boşanma davası kesinleşinceye kadar devam eder.

B) VELAYET

Velayete ilişkin davalarda hâkimin göz önünde bulunduracağı temel ilke “*çocuğun üstün yararı*” ilkesi olacaktır. Çocuğun üstün yararı ilkesinin temelini ise aşağıdaki Kanun ve sözleşme maddeleri oluşturmaktadır.

- Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme madde 3
- Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi madde 1
- Türk Medeni Kanunu madde 339/1. 343/1. 346/1
- Çocuk Koruma Kanunu madde 4/b.

Bu kapsamda Gelincik Merkezine başvuran talepçinin velayet talebinde bulunması halinde ilgili hükümlerden çocuğun üstün yararı uyarınca şiddet gösterenden korunması amacıyla istifade edilmesi gerekmektedir.

Madde 335 – Ergin olmayan çocuk, ana ve babasının velâyeti altındadır. Yasal sebep olmadıkça velâyet ana ve babadan alınamaz. Hâkim vasi atanmasına gerek görmedikçe, kısıtlanan ergin çocuklar da ana ve babanın velâyeti altında kalırlar.

Madde 336 – Evlilik devam ettiği sürece ana ve baba velâyeti birlikte kullanırlar. Ortak hayata son verilmiş veya ayrılık hâli gerçekleşmişse hâkim, velâyeti eşlerden birine verebilir. Velâyet, ana ve babadan birinin ölümü hâlinde sağ kalana, boşanmada ise çocuk kendisine bırakılan tarafa aittir.

Velayet hususunun, çocukları ilgilendiren konuların en başında geldiği düşünüldüğünde yaşı sebebiyle velayet konusunda görüşünü açıklama olgunluğuna erişen çocuğun görüşüne başvurulması, ayrıca çocuk ile anne ve babanın yaşam koşullarının ve çocuk ile ebeveynlerin ilişkilerinin değerlendirilmesi bakımından sosyal inceleme raporu da alınması gerekmektedir.

Madde 337 – Ana ve baba evli değilse velâyet anaya aittir. Ana küçük, kısıtlı veya ölmüş ya da velâyet kendisinden almamışsa hâkim, çocuğun menfaatine göre, vasi atar veya velâyeti babaya verir.

Madde 338 – Eşler, ergin olmayan üvey çocuklarına da özen ve ilgi göstermekle yükümlüdürler. Kendi çocuğu üzerinde velâyeti kullanan eşe diğer eş uygun bir şekilde yardımcı olur; durum ve koşullar zorunlu kıldığı ölçüde çocuğun ihtiyaçları için onu temsil eder.

1- Velâyetin Kapsamı

Madde 339 – Ana ve baba, çocuğun bakım ve eğitimi konusunda onun menfaatini göz önünde tutarak gerekli kararları alır ve uygularlar. Çocuk, ana ve babasının sözünü dinlemekle yükümlüdür. Ana ve baba, olgunluğu ölçüsünde çocuğa hayatını düzenleme olanağı tanılır; önemli konularda olabildiğince onun düşüncesini göz önünde tutarlar. Çocuk, ana ve babasının rızası dışında evi terk edemez ve yasal sebep olmaksızın onlardan alınamaz. Çocuğun adını ana ve babası koyar.

Madde 343 – Velâyet altındaki çocuğun fiil ehliyeti, vesayet altındaki kişinin ehliyeti gibidir. Çocuk, borçlarından ana ve babanın çocuk malları üzerindeki haklarına bakılmaksızın kendi malvarlığı ile sorumludur.

Madde 344 – Velâyet altındaki çocuk, ayırt etme gücüne sahip ise ana ve babanın rızasıyla aile adına hukukî işlemler yapabilir; bu işlemlerden dolayı ana ve baba borç altına girer.

Madde 345 – Çocuk ile ana veya baba arasında ya da ana ve babanın menfaatine olarak çocuk ile üçüncü kişi arasında yapılacak bir hukukî işlemle çocuğun borç altına girebilmesi, bir kayyımın katılmasına ve hâkimin onayına bağlıdır.

2- Velâyetin Kaldırılması

Madde 348 – Çocuğun korunmasına ilişkin diğer önlemlerden sonuç alınamaz ya da bu önlemlerin yetersiz olacağı önceden anlaşılırsa, hâkim aşağıdaki hâllerde velâyetin kaldırılmasına karar verir:

Ana ve babanın deneyimsizliği, hastalığı, başka bir yerde bulunması veya benzeri sebeplerden biriyle velayet görevini gereği gibi yerine getirememesi.

Ana ve babanın çocuğa yeterli ilgiyi göstermemesi veya ona karşı yükümlülüklerini ağır biçimde savsaklaması. Velâyet ana ve babanın her ikisinden kaldırılırsa çocuğa bir vasi atanır. Kararda aksi belirtilmedikçe, velâyetin kaldırılması mevcut ve doğacak bütün çocukları kapsar.

Madde 349 – Velâyete sahip ana veya babanın yeniden evlenmesi, velâyetin kaldırılmasını gerektirmez. Ancak, çocuğun menfaati gerektirdiğinde velâyet sahibi değiştirilebileceği gibi, durum ve koşullara göre velâyet kaldırılarak çocuğa vasi de atanabilir.

Madde 350 – Velâyetin kaldırılması hâlinde ana ve babanın çocuklarının bakım ve eğitim giderlerini karşılama yükümlülükleri devam eder. Ana ve baba ile çocuğun ödeme gücü yoksa bu giderler Devletçe karşılanır. Nafakaya ilişkin hükümler saklıdır.

Madde 351 – Durumun değişmesi hâlinde, çocuğun korunmasına ilişkin önlemlerin yeni koşullara uydurulması gerekir. Velâyetin kaldırılmasını gerektiren sebep ortadan kalkmışsa hâkim, re’sen ya da ana veya babanın istemi üzerine velâyeti geri verir.

II. TÜRK CEZA KANUNU VE CEZA MUHAKEMESİ KANUNU'NDA ŞİDDET VE ISRARLI TAKİP SUÇU

Aile içinde ve toplumsal yaşamın her alanında insanların karşılaştığı fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet; SUÇTUR!

Aile içinde kadın veya çocuğun karşılaştığı fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet; Türk Ceza Kanunu'na (“**TCK**”) göre suç olarak kabul edilmiştir. Bu şiddet türlerinden herhangi birine maruz kalan kişi hem 6284 sayılı Kanun hem de Türk Ceza Kanunu uyarınca Cumhuriyet Savcılığına başvuruda bulunabilir.

Kişi;

- Psikolojik (*tehdit, hakaret, sövmek, aşağılamak, özgürlüğün kısıtlanması vb.*) şiddet
- Fiziksel (*dövmek, itmek, vurmak, ısırarak, boğmaya çalışmak, aç bırakmak, bıçak ve başka bir araçla yaralamak, öldürmeye teşebbüs etmek vb.*) şiddet
- Cinsel (*tehdit ve cebirle cinsel ilişki kurmak, zor ve tehdit ile fuhuş yaptırmak, rızası dışında cinsel birlik-teliğe zorlamak vb.*) şiddet türlerinden herhangi birine maruz kalıyor ise bunlar için **TCK** hükümlerine göre o kişi hakkında şikayetçi olunabilir ve cezalandırılması talep edilebilir.

Şiddet türlerinin şikâyeti ve failin cezalandırılmasının talep edilmesi yanında bir başka suç tipi olarak ısrarlı takip fiili 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 123/A. maddesinin yürürlüğe girmesiyle birlikte artık müstakil bir suç haline gelmiştir. Bu düzenleme, bireyin huzurlu bir ortamda, rahatsız edilmeden, belirli bir sükûnet, psikolojik rahatlık ve esenlik içinde yaşamını

sürdürmesini ve bu suretle kişilerin manevi varlığını korumak ve geliştirme hakkını temin etmeyi amaçlamaktadır.

Israrlı takip, kasten işlenebilen neticeli bir suçtur. Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun aksine bu suç genel ve tamamlayıcı nitelikte değildir; işlendiğinde başlıbaşına uygulanır. Düzenlemenin bu özelliği, kadına yönelik şiddete karşı mücadeleye de güç katacak niteliktedir. Unutulmamalıdır ki, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet, hukuk sistemleri tarafından çoğunlukla göz ardı edilen bir insan hakkı ihlalidir.

Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi’nin (İstanbul Sözleşmesi) “Stalking” başlıklı 34’üncü maddesinde ısrarlı takip, *“başka bir şahsa yönelik olarak gerçekleştirilen ve bu şahsı, şahsın kendisini güvende hissetmesini önleyecek şekilde korkutacak, kasıtlı bir biçimde tekrarlanan tehditkâr davranışlar”* şeklinde tanımlanmıştır.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği’nin 3’üncü maddesinin 1’inci fıkrasının (ş) bendinde yer alan tanıma göre ise tek taraflı ısrarlı takip, *“Aralarında aile bağı veya ilişki bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, şiddet uygulayanın, şiddet mağduruna yönelik olarak, güvenliğinden endişe edecek şekilde fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygularına sebep olacak biçimde, içeriği ne olursa olsun fiili, sözlü, yazılı olarak ya da her türlü iletişim aracını kullanarak ve baskı altında tutacak her türlü tutum ve davranışı”* ifade eder. Bu hüküm uyarınca ısrarlı takip, mülki amir tarafından re’sen veya talep üzerine koruyucu tedbir kararına hükmedilmesini gerektirmektedir (6284 sayılı Kanun m.3).

Fakat kanun koyucu tarafından **TCK**’nın 123/A. maddesi yapılarına kadar bu davranışları suç olarak düzenleyen müstakil bir hüküm bulunmamakta idi.

Türkiye’de her 10 kadından 3’ü hayatında en az bir kez ısrarlı takibe maruz kalmaktadır. Acil durum çağrılarının yüzde 20’sinin ısrarlı takipten kaynaklandığı ifade edilmektedir. Sadece ülkemizde değil, tüm dünyada ısrarlı takip ciddi bir sorun ve kadına yönelik şiddetle mücadele başlıklarından biridir. Fiilin ayrı bir suç olarak düzenlenmesi **TCK**’nın kişilere karşı suçlar kısmının hürriyete karşı suçlar bölümünde m. 123/A ile hüküm altına alınmıştır.

“Israrlı takip

Madde 123/A- (1) *Israrlı bir şekilde; fiziken takip etmek ya da haberleşme ve iletişim araçlarını, bilişim sistemlerini veya üçüncü kişileri kullanarak temas kurmaya çalışmak suretiyle bir kimse üzerinde ciddi bir huzursuzluk oluşmasına ya da kendisinin veya yakınlarından birinin güvenliğinden endişe duymasına neden olan faile altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.*

(2) Suçun;

a) *Çocuğa ya da ayrılık kararı verilen veya boşandığı eşe karşı işlenmesi,*

b) *Mağdurun okulunu, işyerini, konutunu değiştirmesine ya da okulunu veya işini bırakmasına neden olması,*

c) *Hakkında uzaklaştırma ya da konuta, okula veya iş yerine yaklaşmama tedbirine karar verilen fail tarafından işlenmesi,*

halinde faile bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

(3) Bu maddede düzenlenen suçun soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlıdır.”

Madde gerekçesine göre bu düzenlemenin amacı, mağdurun maddi ve manevi kişiliğine veya vücut bütünlüğüne yönelik daha ağır fiiller ortaya çıkmadan önceki aşamada ısrarlı takip fiillerinin orantılı bir yaptırıma bağlanmasıdır. Yine gerekçeye göre düzenlemenin hedefi, özellikle kadına yönelik şiddet içeren suçlar işlenmeden önce ısrarlı takip fiilleriyle etkin mücadele edilmesi ve mağdurların korunmasıdır.

Israrlı takip suçu, takibi şikâyete bağlı bir suç olarak düzenlenmiş olduğundan bu suça ilişkin şikâyet süresinin suç tarihinden itibaren **ALTI AY** olduğu unutulmamalıdır.

ANKARA BAROSU ADLÎ YARDIM ÇALIŞMA YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 – Bireylerin hak arama özgürlüklerinin en üst düzeyde yaşama geçirilmesi için çalışmak, avukatlık ücreti ve yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanların haklarını aramaları için gerekli hukuksal yardımdan yararlan-
dırılmaları, hukuk kurallarının egemenliği ve insan haklarına saygının en üst düzeye çıkarılmasını amaçlar.

Kapsam

Madde 2 – Bu Yönerge, Avukatlık Kanunu’nun 176-178’inci maddeleri uyarınca Adli Yardım Hizmetinden yararlanmak isteyenlere sağlanacak avukatlık hizmetlerinin verilış usulleri ile avukatlık hizmetlerini sağlayacak avukatların belirlenmesini, verilen hizmetlerin ücretlendirilmesini, denetlenmesini ve işleyişini kapsar.

Yetki

Madde 3 – Avukatı görevlendirme yetkisi Baroya aittir. Baro, bu yetkisini Ankara ili sınırları içerisinde kullanır. Merkezin Baro adına görevlendirdiğı avukat; görevlendirildiğı konuya ilişkin hukuki yardımı, başvuruları ve araştırmaları yapar.

Avukat görevlendirilmesine ilişkin talepler, kural olarak, ilgilinin kendisi tarafından yapılır. Kurum ve kuruluşlar aracılığıyla yapılan talepler ilgili yönetim kurulu üyesine de bilgi verilerek dikkate alınır.

Tanımlar

Madde 4 – Bu Yönerge’nin uygulanmasında:

Baro: Ankara Barosu’nu,

Yönetim Kurulu: Ankara Barosu Yönetim Kurulunu,

Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi: Adli Yardım Merkezinden sorumlu Yönetim Kurulu Üyesini,

Merkez: Ankara Barosu Adli Yardım Merkezini,

Büro: Ankara Barosu Adli Yardım Bürosunu,

Başkan: Ankara Barosu Adli Yardım Merkezi Başkanını,

Başkan Yardımcıları: Ankara Barosu Adli Yardım Merkezi Başkan Yardımcılarını,

Sayman: Ankara Barosu Adli Yardım Merkezi Saymanını,

Genel Sekreter: Ankara Barosu Adli Yardım Merkezi Genel Sekreterini,

Divan Kurulu: Ankara Barosu Adli Yardım Merkezinin Başkan, Başkan Yardımcıları, Sayman ve Genel Sekreter’den oluşan Üyelerini,

Üye: Ankara Barosu Adli Yardım Merkezi Üyesini,

Görüşmeci: Adli Yardım Bürosunda istem sahipleri ile görüşme yapan avukatı,

Personel: Adli Yardım Bürosunda görevlendirilen Baro çalışanını,

Avukat: Adli Yardım Bürosu Gönüllü Listesinde bulunan avukatları,

İstem Sahibi: Adli Yardım Bürosundan Adli Yardım talebinde bulunan kişiyi,

Kanun: Avukatlık Kanunu’nu,

Yönetmelik: Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliği’ni,

Yönerge: Ankara Barosu Adli Yardım Merkezi Çalışma Yönergesi’ni ifade eder.

...

9.14. Görev alan avukatların görevlerini her aşamada izlemek, gerektiğinde avukattan takip ettiği dosyası hakkında rapor talep etmek.

9.15. Avukatların ve Görüşmecilerin, Yasal Düzenlemelere aykırı davranışlarını incelemek, Yönergede yazılı cezaları uygulamak.

....

16.4. İstem Sahibinin dosyasında ortaya çıkacak sorunların çözülmesi için doğrudan görev alır. Görüşme kapsamında incelenmesi gerekli dosya ve belgeleri inceleyerek Merkeze rapor sunar. İstem Sahibi ile yeniden görüşme yapılması gerekirse doğrudan görev alır. İstem Sahibi ile dosya için görevlendirilen avukat arasında çıkan uyuşmazlıkları inceler, uyuşmazlıklar ile ilgili görüşmeleri yapar, sonucu rapor halinde Merkeze sunar. Üyeler aldığı dosyanın raportörü gibi görev yapar. Dosyanın tamamlanması aşamasına kadar, dosyaya gelen tüm bilgi ve belgelerin Merkeze sunulmasından sorumludur. Bu görevi Merkez üyeliği süresince ve dosya işlemiden kaldırılincaya kadar devam eder.

Üye avukatın süresi içerisinde tutanak karşılığı tevdi dosyasını almasına rağmen, söz konusu dosyayı aldıktan itibaren on gün içerisinde geçerli bir mazerete dayanmadan dosyayı eksiklikleri gidererek iade etmemesi halinde merkez üyesi avukattan açıklama istenir. Yönergenin 11.10 maddesi hükümleri saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Adli Yardım Bürosu

BİRİNCİ KISIM

İşleyiş

Tanımı ve İşlevi

Madde 18 – Büro, yetkisini; Kanun, Yönetmelik ve Yönerge kapsamında kullanır. Avukatların adil ve eşitlik ilkelerine uygun olarak görev almasını, Türkiye Barolar Birliğinden baroya gönderilecek adli yardım ödeneğinin imkanları ölçüsünde emeklerine uygun ücretlerinin şeffaf bir şekilde ödenmesini, İstem Sahibi ile Avukat arasındaki koordinasyonun sağlanmasını ve İstem Sahibi ile Avukatın görev ve yükümlülüklerinin Kanun, Yönetmelik ve Yönerge’ye uygunluğunu kontrol eder.

Madde 19 – Büro, çalışmalarını aşağıdaki usullere göre yürütür:

19.1. Adli Yardım Başvuruları, hafta içi 09.00-17.00 saatleri arasında görüşmeci tarafından Büroda alınır.

19.2. Yapılan görüşmede F-AY-001, F-AY-002 F-AY-003 ve F-AY-004 formları doldurularak Adli Yardım dosyası oluşturulur. F-AY-001 hariç diğer formların belirtilen bölümleri istem sahibi tarafından imzalanır. Bundan sonra adli yardım dosyasına girecek her evrak F-AY-004 formunun hemen altına takılır.

...

19.3. Görüşmeci, istem sahibi tarafından getirilen bilgi ve belgelerin yetersiz olduğu kanaatine varırsa T-AY-BEKLEYEN’e göre işlem yapar, Görüşmeci, istem sahibinin eksikliklerini

tamamlanması için makul bir süre tayin etmek sureti ile imzasını alır ve yerine getirmediği takdirde adli yardım isteğinden vazgeçmiş sayılacağı konusunda uyarıda bulunur. İsteğin işleme alınması için Yönetim Kurulu kararı ile belirlenen belgelerle Adli Yardım Merkezine başvurma şartı aranır. Ekonomik yararı belirlemeye esas bu belgelerin yeterli olmayacağının görüşmeci avukat tarafından tespiti halinde, istem sahibi görüşmeci avukat tarafından istenen sair belgeleri temin etmekle yükümlüdür. Bu konuda kurum ve kurululardan da re-sen bilgi istenebilecektir. Bu bilgi ve belgeler temin edilinceye dek başvuru askıda kalacaktır. Beklemenin hak kaybına yol açacağı durumlarda veya sosyal hizmet içerikli taleplerde belgelerin tamamlanması beklenmeksizin, görüşmeci tarafından adli yardım hizmeti verilmesine karar verilir ve istemciye ivedi olarak avukat atanması yapılır.

19.12. İstem Sahipleri ile Büroda yapılan görüşme, Görüşmeci tarafından yapılır. Görüşmeci; İstem Sahibinin ekonomik durumu ve istem konusu işlemin hukuki yarar koşulunu taşıyıp taşımadığını bildirir. Görüşmeci, bu konudaki görüşünü, görüşme formunun sonuna gerekçeleriyle birlikte yazarak ilk toplantıda karar alınması için Merkeze sunar. Dosya ilk toplantıda kurul gündemine alınarak görüşmeci dışındaki bir Merkez üyesi tarafından incelenir ve Merkeze sunulur. Ekonomik ve hukuki yararın var olup olmadığı ve dolayısıyla İstem Sahibinin Adli Yardım hizmetinden yararlandırılıp yararlandırılmayacağına Merkez tarafından karar verilir.

...

İstem Sahibi ile Yapılan Görüşme

Madde 20 – İstem Sahibi ile görüşme, Büroda Yönerge’nin 16 ve 19’uncu maddesinde belirtilen şekilde, Görüşmeci tarafından yapılır.

Madde 21 – Görevlendirme sürecinin beklenmesi; İstem Sahibi ile tekrar iletişimi zorlaştıracak, İstem Sahibinin hakkının ortadan kalkmasına neden olacak ya da giderilmesi imkânsız zararlar doğuracak nitelikte ise ivedi görevlendirme yapılır. Başvuru Sahibinin vekâletname giderlerini karşılayamayacak durumda olmasının görüşmeci avukat tarafından tespiti halinde, Merkezce, vekâletname masrafının Adli Yardım Fonundan avans olarak karşılanmasına karar verilir. Adli yardım fonundan karşılanması kararı verildiğinde, durum istem sahibine ve görevlendirilen avukata bildirilir. Avukat avansı aldıktan sonra vekâletname suretini ve Noterlik Makbuzunu ibraz ederek avansı en geç 2 gün içinde kapatır. İvedi görevlendirme yapılması durumunda, görevlendirilen Avukata durum, Baroya bildirdiği telefon numaralarından aranarak bildirilir, ivedi görevlendirme yazısı gereği iş veya işlemlere derhal başlanması istenir, durum ayrıca yazı ile iletilir. İstem sahibi için gerekli randevu alınarak doğrudan Avukat ile Avukatın bürosunda görüşmesi sağlanır. İvedi görevlendirme yazısı, personel tarafından görüşmeci denetiminde hazırlanır. Baro Başkanı tarafından veya yokluğunda Yardımcıları tarafından imzalanır. İvedi görevlendirme yazısının tebliği sadece bildirici niteliktedir. Avukatın görev ve sorumluluğu ivedi görevlendirmenin kendisine telefon ile bildirimi ile başlar. Avukat, istem sahibi ile görevlendirildiği tarihte görüşme yapmak ve 2 gün içinde görevlendirmenin gereklerini ifa etmek zorundadır. İvedi görevlendirmelerde Avukat, işe başladığına dair belgelerini ücret

isteği eşliğinde 2 gün içinde büroya sunar. İvedi görevlendirme yapılan dosya, Merkez toplantısına alınır, yapılan ivedi görevlendirme Kurul tarafından değerlendirilir ve karara bağlanır. İvedi görevlendirme sonrasında yapılan Merkez incelemesinde istem sahibinin, hukuki ve ekonomik durumuna ilişkin yanıltıcı bilgi verdiği tespit edilir ise, Avukatın ücretten kaynaklı hakları saklı kalmak üzere, görevlendirme derhal geri alınır, taahhütname gereği işlem yapılmak üzere dosya Yönetim Kuruluna sunulur.

...

Görevlendirme Yöntemi

Madde 23 – Büro, Avukatlar arasında eşitlik ve adil dağılım ilkesi gereğince görev dağıtımını aşağıda yazılı olduğu şekilde yapar:

23.1. Avukat, Büro tarafından belirlenmiş hukuk alanlarından hangisinde ya da hangilerinde çalışmak istediğini bildirir dilekçesi ile gönüllülük listesine girer.

23.2. Adli Yardım Bürosuna müracaat eden Meslek İçi Eğitim Seminerlerine katılarak sertifika alan ve sistemde kendisini aktif hale getiren avukatlar görevlendirilir. Gönüllü avukat sistemde aktif hale geldiğinde, ortalama puan ile gönüllü listesinde yer alır.

**** Baromuz levhasına kayıtlı olup da engelli olduğunu raporla belgeleyen Avukatlardan Adli Yardım Sisteminde kayıtlı olanlar başvuruları halinde mevcut puanlarından “2” Asliye Hukuk görevlendirme puanı düşülür. Adli Yardım Sistemine kayıtlı olmayanlar ise meslek içi eğitim seminerine katılarak sistemde kendisini aktif hale getirmek kaydı ile ortalama puandan “2”**

Asliye Hukuk görevlendirme puanı düşülerek puanı belirlenmek suretiyle listeye alınır.

23.3 Büro tarafından yapılan görevlendirmeler, eşitlik ve adil dağılım ilkeleri gereğince (*puanlama sistemine göre*) gönüllü Avukat sırası gözetilerek yapılır.

23.4. Avukatın görevlendirildiğine ilişkin tebligat avukatın **UETS** adresine, **UETS** adresi olmaması halinde ise Baroya bildirdiği adresine yapılır. (*Yönergenin ivedi görevlendirmelere ilişkin 21’inci maddesi hükümleri saklıdır*) Bildirime ilişkin kayıt büro tarafından tutulur. Görevlendirmenin bildirilmesine ilişkin yöntem Adli Yardım Merkezi tarafından belirlenir.

23.5 Avukatın iletişim bilgilerindeki değişikliği Adli Yardım Bürosuna derhal iletmesi zorunludur. Avukata görevlendirme sonrasında büroya bildirdiği iletişim bilgileri ve araçları (*adres, telefon, faks, e-posta, uets, kep adresi*) ile ulaşılamaz ise yapılan görevlendirme geri alınır ve avukata ilgili yaptırım uygulanır.

23.6. Görevlendirme Yazısının Tebliğinden sonra görevi iade eden Avukat hakkında Yönetmelik Hükümleri gereğince işlem yapılır.

İKİNCİ KISIM

Avukat ile Büro ve İstem Sahibi İlişkileri

Avukat

Madde 24 – Bürodan görev almak isteyen Avukatlarda gönüllülük esastır. Avukatlar Büro tarafından belirlenen hukuk alanlarından görev almak istedikleri alanları serbestçe belirlerler.

Avukatların Yükümlülükleri

Madde 25 – Avukatlar,

25.1. Büro tarafından oluşturulan listelerde yer alarak kendilerine verilen görevleri ve tüm işlemleri sonuna kadar şahsen yerine getirirler. Kendilerine verilen bu görevlere ilişkin işlemlere dair istem sahibinden alacakları vekaletnameye başkaca bir avukatı dahil edemezler. Avukatın, bağlı çalışması hali istisna olup bu halde dahi sadece vergi mükellefi avukat/avukat ortaklığının ismi vekaletnameye dahil edilebilir.

25.2. Yapılan görevlendirme sonrasında işe başladıklarını, belgeleri ile birlikte ücret talep formunu yedi gün içerisinde Büroya bildirirler. İvedi görevlendirmelerde bu süre 2 gündür.

25.3. Davanın karara bağlanması, istinaf ve/veya temyiz incelemesi sonucu ve istem sahibinin almaya hak kazandığı maddi kazanımlar hakkında Büroya düzenli olarak bilgi verirler.

25.4. İstem Sahibi ile yapılan ilk görüşmede; istem sahibinin Büroya verdiği bilgi ve belgeler ile çelişkili bir bilgi veya belgeye ulaşmaları durumunda yahut istemcinin ekonomik durumu

hakkında tereddüte mahal verecek izlenimler edinilmesi halinde işlemlere başlamadan Büroya bilgi verirler.

25.5. Yapılan görevlendirme sonrasında, istem sahibi tarafından Büroya verilen bilgilerden başka bilgilere ulaşılmış olması ve görevlendirmeye ilişkin konuda hukuki yararın kalmaması durumunda, durumu bildirir bir rapor hazırlayarak Kurula sunarlar.

25.6. İstem Sahibinin ekonomik durumundaki değişiklikleri ve kanaatlerini, mahkemelerce yapılan ekonomik ve sosyal durum araştırmasına ilişkin raporu Büroya derhal bildirirler.

25.7. Görevleri haricinde, bağlantı bulunsa bile Bürodan ek görev almadan başka iş veya işlem yapamazlar.

25.8. Kendisine görevlendirme yapıldığının bildirilmesi için sürekli ulaşılabilecek nitelikte adres, telefon numaraları, elektronik posta ve **UETS** adreslerini Büroya bildirirler.

25.9. İşlemlere başlamadan önce, menfaat varsa **HMK** kapsamında Adli Müzaheret talebinde bulunurlar.

25.10. Yargılama giderlerinin İstem Sahibi tarafından karşılanamaması halinde Avukatın, Hukuk Muhakemeleri Kanunu çerçevesinde adli müzaheret isteği asıl dava ile birlikte öne sürülecektir. Bağımsız olarak değişik iş kaleminden yapılan adli müzaheret isteklerine ayrıca ücret ödenmeyecektir.

Adli müzaheret talebinin reddi ve ret kararına karşı yapılacak itirazın da reddine karar verilmesi, İstem Sahibinin de yargılama giderlerini karşılayamaması halinde, Avukat tarafından, İstem Sahibinin yargılama giderlerini karşılayamayacağına ilişkin kesin kanaati ile birlikte yazılı olarak, yargılama giderlerinin Adli Yardım Fonundan karşılanması talep edilir. Talep, Merkez

tarafından değerlendirilir. Merkezce istem sahibinin yargılama giderlerini karşılayamayacağı kanaatine varılması durumunda, Yönetim Kuruluna, yargılama giderlerinin adli yardım fonundan karşılanması için öneride bulunulur. Yargılama giderlerinin Adli Yardım Fonundan karşılanmasının uygun olup olmadığına Yönetim Kurulu karar verir.

Olağanüstü durumlar için; Avukat tarafından talepte bulunulması halinde Merkez Başkanı ya da yokluğunda Başkan Yardımcısının imzası ile masrafların derhal Adli Yardım Fonundan karşılanması mümkün olacaktır. Bu konuda derhal sorumlu Yönetim Kurulu Üyesine bilgi verilecektir. Bu ödeme avans niteliğinde olup, dosya ivedilikle Yönetim Kuruluna tevdi edilir. İstem sahibinin yargılama giderlerine ilişkin talebinin Adli Yardım Fonundan karşılanmasının uygun olup olmadığına Yönetim Kurulu karar verir. Ödeme miktarının onaylanması sonrasında Avukatın ismi ilk banka ödeme listesine eklenir ve Baro muhasebe servisine bildirilir.

25.11. Görevlendirme konusu iş ile bağlantılı başka iş ve işlemlerinin yapılması için istem sahibinin yazılı talimatını alarak Büroya bilgi verirler. Gerekli gördüğü hallerde Merkez, istem sahibinin bizzat başvurusunu isteyecek ve görüşme yapmak suretiyle ek yetki isteği hakkında karar verilebilecektir.

25.12. Büro tarafından düzenlenecek Sistem Bilgilendirme Çalışmaları ve Eğitim Çalışmalarına katılmak zorundadırlar. Aksi halde Yönerge’nin ilgili hükümleri gereği yaptırıma tabi olurlar.

25.13. Avukatlar, Baro Levhasında kayıtlı bulundukları adreslere göre merkez ya da ilçeler listesine kayıtlı olabilecektir. Her iki listeye birden kayıt olanaklı değildir. Sadece kayıtlı

oldukları listeye bağlı olarak görev yapabilecek olup, aidiyet alanı dışında görevlendirme yapılması halinde durumu ivedilikle Kurul’a bildirmek ve görevi iade etmekle yükümlüdürler.

25.14. Avukat, İstem Sahibi ile ücret sözleşmesi yapamaz, yargılama gideri dışında masraf talep edemez. İstem Sahibinden alınan masraflara ilişkin belge düzenlenerek bir örneğini imzası karşılığında ilgisine teslim edilir ve alınan masraf avansı hakkında Merkeze bilgi verilmesi zorunludur.

25.15. Görevlendirilen avukat, Avukatlık Kanunu Yönetmeliği’nin 18’inci maddesi uyarınca görevlendirildiği işle ilgili olarak başka bir avukata yetki veremez, bu konuda yetki Ankara Barosu Başkanlığına aittir.

25.16. Avukatlar, talepleri hakkındaki Merkez kararlarını tebliği beklemeksizin talep tarihini izleyen hafta içerisinde Adli Yardım Bürosundan öğrenmekle ve icrai bir konu varsa yerine getirmekle yükümlüdürler.

Görevin Sona Ermesi

Madde 26 – Avukat’ın görevi aşağıdaki hallerde sona erer:

26.1. Kanun ve meslek kurallarında çekilme halini doğuran nedenlerin ortaya çıkması durumunda,

26.2. Merkez kararı ile,

26.3. Yapılan görevlendirme gereği işlemlerin tamamlanması ile,

26.4. İstem sahibinin adli yardım isteğinden vazgeçmesi halinde, görevin, Merkez kararına dayalı olarak sona erdirildiği

durumlarda, Avukatın işi takip yükümlülüğü Kanun kapsamında belirlenen süreler çerçevesinde devam eder.

26.5. İstem sahibinin, Yönetmelik ve Yönerge kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda, Avukatın başvurusu üzerine Merkez kararı ile,

26.6. Haklı sebeplerin ortaya çıkması halinde, avukatın başvurusu üzerine Merkez kararı ile avukatın görevi sona erer. Haklı sebebin takdiri Merkeze aittir. Haklı nedenler olmaksızın görevini iade etmek isteyen avukatın görevi, aldığı ücretin iki katını Baroya ödemek suretiyle sona erdirilir. Avukat, işi yapmaktan haklı bir neden olmaksızın çekilmek isterse, görevin kendisine bildirildiği tarihten itibaren 15 gün içinde o işin tarihinde belirtilen ücretini Baroya ödeyerek görevinden çekilebilir. Adli Yardım görevini haklı nedenler dışında tamamlamadığı tespit edilen avukatın görevi sonlandırılır, aldığı ücretin iki katı istenir.

26.7. Yukarıda belirtilen sebeplerle görevi sona ermediği halde, mesleğin bırakılması, adres ve tüm iletişim bilgilerinin değişmesi veya bağlı bulunduğu Baronun değişmesi hallerinde bu durumu Merkeze bildirmeyen avukatlardan, kendisine ödenen ücretin iadesi istenir.

Ücret

Madde 27 – Görevlendirmeye konu iş için avukatlık asgari ücret tarifesinde gösterilen ücret Avukatlık Kanunu ve **TBB** Adli Yardım Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde ödenir. Aynı iş için birden fazla Avukatın görevlendirilmesi halinde, aynı ücret her birine ayrı ayrı ödenir. Ücretin, kural olarak ödenek durumuna göre işe başlanılan tarihte yürürlükte olan

Avukatlık asgari ücret tarifesi hükümlerine göre peşin olarak ödenmesi esastır. Avukatlık Yasası’nın 180/e maddesi hükmü gereği avukata ödenecek ücretten %10 yasal kesinti yapılarak bildirdiği banka hesabına yatırılır. Avukat tarafından, yapılan çalışmalar sonrasında elde edilen bilgi ve belgeler ile görevlendirilmenin hukuki yarardan yoksun olduğu sonucuna varılması durumunda, durum rapor ile Merkeze bildirilir. Sunulan rapor Merkez tarafından değerlendirilerek, Avukata yazılı danışma ücreti ödenir.

Ücret Ödeme Esasları

Madde 28 – Büro tarafından görevlendirilen Avukat, Yönerge gereği ücret talep etmeye, Yönerge’nin 23’üncü maddesi kapsamında, işe başlamakla hak kazanır. Ücret talebi Avukat tarafından, Yönerge’nin 29’uncu maddesinde belirtilen ve işe başlandığını gösterir belge örneklerinin eklendiği dilekçe ile Büroya yapılır. Ücretin ödenmesine Merkez karar verir. Merkez kararı ile Baroya gönderilen ücret talepleri hesabın müsait olması halinde üç iş günü içerisinde ödenir. Ödeme Yöntemi Baro tarafından belirlenir. Ödeme kararı T-AY-SDD’ye göre bilgisayara kaydedilir. Ücret alacak Avukat Baroya serbest meslek makbuzu düzenler. Avukat tarafından düzenlenen serbest meslek makbuzları ödeme yapılmak üzere banka ödeme listesi ile birlikte Baro muhasebe servisine gönderilir.

Ücret Talep Eden Avukat Tarafından Verilecek Belgeler

Madde 29 – Avukat tarafından,

29.1. İstem sahibi ile yaptığı Görüşme Tutanağı

29.2. Dava dilekçesi/Esasa ilişkin beyan dilekçesi

29.3. Tevzi Formu

29.4. Harç Makbuzu

29.5. Derdest dosyalarda, işe başlandığını gösterir UYAP dökümü karekodlu dilekçe veya duruşma tutanağı, icra takip dosyalarında ise UYAP dökümü karekodlu ödeme veya icra emri

29.6. İşin kapsamı gereği gerekli belgeler. Ücret talebini içeren bir dilekçe ekinde veya Adli Yardım Bürosundaki ücret talep formları doldurulmak suretiyle Büroya teslim edilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Adli Yardım İçin Yapılan Giderler ve Rücu

...

Ücret Ödenmeyecek Haller

Madde 32 –

32.1. Büro tarafından yapılan görevlendirmeler dışında istem sahibinin başkaca iş ve işlemlerinden kaynaklı ücretler,

32.2. Yapılan görevlendirme ile bağlantılı ve ilişkili bulunsa bile, Merkezden ek yetki almaksızın başka dava ve icra takipleri veya benzeri hukuki işlemler yapılarak istenen ücretler,

32.3. Ücretini almaksızın haklı nedenlerle görevi iade eden Avukatların ücretleri,

32.4. Kurul kararına rağmen, görevlendirme kapsamında yapılan genişletilmiş araştırmalar sonrasında görevlendirmeye konu iş ve işlem nedeni ile hukuki yararın kalmamasına rağmen; durum hakkında Büroya bilgi vermek yerine hukuki yarar varmış gibi hareket ederek işlem yapan Avukatların ücretleri,

32.5. Sadece yargılama giderini ve vekâlet ücretini içeren ilamların tahsili amacıyla yapılan icra takibinden kaynaklı ücretler,

32.6. Avukatın tevkil vermesi ancak Baro Başkanlığının iznine bağlı olup, bu izni almaksızın işlem yaparak ücret talep etmesi durumunda,

32.7. Avukatın kayıtlı olduğu adres kapsamı dışındaki gönüllülük listesinde görev alması ve görevlendirmeyi Merkeze iade etmeyerek ücret istemesi halinde,

...

32.9. Görevsiz mahkemede dava açılması halinde avukata hizmeti sunup davayı sonuçlandırdığı mahkemeye dair vekâlet ücreti takdir edilir. Buna göre, avukatın alacağı fark kendisine ödenir veya fazla ödeme halinde bu miktar avukat tarafından derhal fona iade edilir.

32.10. Avukatın yetki alanı dışında işlem yaptığı halde ücret talep etmesi durumunda avukata ücret ödenmez.

32.11. Avukatın şahsına verilen görevlere ilişkin işlemlere dair, istem sahibinden alacakları vekaletnameye başkaca bir avukatı dahil eden avukata ücret ödenmez. Yönerge’nin 25.1 maddesindeki haller saklıdır.

İstem Sahibine Rücu

Madde 33 – İstem sahibinin Büroya vermiş oldukları bilgi ve belgelerin gerçeği yansıtmadığının tespiti durumunda Avukatın görevi Merkez kararı ile sona erdirilir. Bu durumda, Yönetmeliğin 8/e hükmü kapsamında istem sahibinden alınan taahhütname gereğince; görevlendirme gereği Avukata ödenen ücretin iki katı tutarı ve Adli Yardım Fonundan karşılanan giderler istem sahibine rücu edilir. Rücu edilecek ücretler ve giderler Merkez tarafından Baroya bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yaptırımlar ve Uygulanma İlkeleri

İlkeler

Madde 34 – Verilen görevin her aşamasında gerekli yasal işlemleri yapmayan ya da ihmal eden; Kanun, Yönetmelik ve Yönerge ile belirlenen kurallara aykırı davranan, Merkez veya Yönetim Kurulu kararlarına uymayan Avukatlar hakkında, Avukatlık Kanunu, Meslek Kuralları ve Yönergenin ilgili maddelerinde belirtilen yaptırımlar uygulanır. İlgili maddelerde belirtilen ceza ve yaptırımların uygulanmasına, Merkezce görevlerin uygulanmasına ve alınan kararlara karşı ilgili avukatın kararın kendisine bildirilmesinden itibaren 10 gün içinde Baro Başkanına itiraz hakkı vardır. Baro Başkanı 7 gün içerisinde karar verir, bu karar kesindir. Süresinde karar verilmediği takdirde itiraz reddedilmiş sayılır.

Yaptırımlar

İhtar

Madde 35 – Aşağıdaki hallerde Avukat, hatası nedeni ile ve hatası belirtilerek ihtar edilir.

35.1. Yapılan görevlendirme sonrasında işe başlanıldığının, belgeleri ile birlikte, yedi gün içerisinde, ivedi görevlendirmelerde iki gün içerisinde Büroya bildirilmemesi durumunda,

35.2. İşlemlere başlarken, menfaat gerektiriyorsa, Hukuk Muhakemeleri Kanunu kapsamında adli müzaheret talebinde bulunulmaması durumunda,

35.3. Davanın karara bağlanması, istinaf ve/veya temyiz incelemesi ve sonucu hakkında büroya bilgi verilmemesi durumunda,

35.4. Avukatın tevkil/yetki belgesi vermesi zorunluluk arz ettiği hallerde Merkeze bilgi vermeksizin işlem yapması,

35.5. Avukatın özen borcuna aykırı davranışı sureti ile şahsi kusuruyla görevsiz mahkemede dava açması,

Her bir ihmal için bir ihtar gönderilir. Avukatın, son ihtar tarihinden itibaren bir yıl içerisinde ikinci kez ihtar gerektirecek bir duruma sebebiyet vermesi halinde ihtar yerine sistemden geçici olarak çıkarma müeyyidesi uygulanır.

Sistemden Geçici Olarak Çıkarma

Madde 36 – Avukatın sistemden geçici olarak çıkarılacağı haller şunlardır:

36.1. Görevin ifası esnasında dosyanın takip edilmemesi, sürüncemede bırakılması durumunda,

36.2. Yapılan görüşme sonrasında istem sahibi tarafından Büroya verilen bilgilerden başka bilgilere ulaşılmış olması ve görevlendirmeye ilişkin konuda hukuki yarar kalmamasına rağmen Büroya bilgi vermeyerek işlemlere başlanması durumunda,

36.3. İstem sahibinin ekonomik durumuna ilişkin değişikliklerin ve kanaatlerin Büroya derhal bildirilmemesi ve/veya yapılan görevlendirme sonucunda istem sahibinin almaya hak kazandığı ve/veya aldığı maddi kazanımlar hakkında Büroya bilgi verilmemesi durumunda,

36.4. Büro tarafından düzenlenecek Sistem Bilgilendirme Çalışmaları ve Eğitim Çalışmalarına katılmamaları durumunda,

36.5. Kendisine görevlendirme yapıldığının bildirilmesi için sürekli ulaşılacak nitelikte adres ve telefon numaralarını Büroya bildirmemesi durumunda,

36.6. Yönerge’nin 35’inci maddesi kapsamında, son ihtar tarihinden itibaren bir yıl içerisinde ikinci kez ihtarı gerektirecek bir duruma sebebiyet verilmesi halinde,

36.7. Hem merkez ve hem de ilçeler listesine kayıtlı olan, aidiyet alanı dışında görevlendirme yapılması halinde görevi iade etmeyen veya yetki alanı dışında işlem yapan,

36.8. İstem sahibinin adli yardımdan yararlanmaya hakkı olmadığını, gerçeğe aykırı bilgi ve belge verdiğinin anlaşılmasına rağmen durumu Adli Yardım Merkezine bildirmeyen avukat,

36.9. Daha önce alınmış bir işin ücretini mükerrer olarak talep eden avukat,

36.10. Kendilerine verilen görevleri şahsen yerine getirmeyen ve bu görevlere dair istemciden alınan vekaletnameye başka bir avukatı dahil eden avukat (*Yönergenin 25.1 madde hükümleri saklıdır*)

sistemden geçici olarak çıkarılmanın süresi altı aydır. Sistemden geçici çıkarılmayı gerektiren yukarıda sayılan hallerden birden fazlasının bir arada bulunması söz konusu olduğunda, her hal için ayrı sistemden geçici çıkarılma yaptırımı uygulanır ve yaptırımlar birbirini takip eder. Sistemden geçici olarak çıkarılan avukat yeniden müracaat edinceye kadar listeye alınmaz.

Müracaat halinde de avukat bir Asliye Hukuk Mahkemesi puanı eklenerek listeye kaydedilir.

Sistemden Kesin Olarak Çıkarılma

Madde 37 – Avukatın sistemden kesin olarak çıkarılacağı haller şunlardır:

37.1. Almış olduğu görevi, Kanun, Yönetmelik ve Meslek Kurallarına uygun olmaksızın yapan, İstem Sahibi ve meslektaşları ile ilişkilerinde Avukatlık Kanunu ve Meslek Kurallarına aykırı davranan, İstem Sahibi ile avukatlık sözleşmesi yapan veya avukatlık ücreti talep ettiği saptanan veya herhangi bir ad altında haksız menfaat temin ettiği tespit edilen avukat,

37.2. Adli Yardım Merkezi tarafından istenen raporları, bilgi ve belgeleri verilen ikinci yazılı önele rağmen sunmayan avukat,

37.3. Yanıltıcı belge ve bilgilerle hak kazanmadığı bir ücretin ödenmesini talep eden ya da daha önce alınmış bir işin ücretini mükerrer olarak talep etmeyi alışkanlık haline getiren avukat,

37.4. Kendisine sehven yapılan bir ödemeyi makul bir süre içerisinde Merkeze bildirmeyen veya sehven yapılan ödemenin iadesi kendisinden yazılı olarak istendiği halde iade etmeyen avukat, sistemden kesin olarak çıkartılır, gerektiği hallerde avukat hakkında disiplin işlemleri yönünden değerlendirilmek üzere dosya Baro Yönetim Kuruluna sevk edilir. Kesin olarak çıkartılan Avukat yeniden müracaat etse dahi sisteme alınmaz. Listedenden silinmeyi gerektiren adli yardım görevi nedeniyle avukata ödenen ücretin iki katı faiziyle birlikte geri alınır.

Yönergede Hüküm Bulunmaması Hali

Madde 38 – Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, Avukatlık Kanunu, **TBB** Adli Yardım Yönetmeliği ve Ankara Barosu Kurul ve Komisyonlar Kuruluş, Görev ve Çalışma Usulleri Hakkında Yönerge hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 39. Bu Yönerge, Yönetim Kurulunun 25.07.2023 tarihli kararı ile yürürlüğe girmiş olup, 09.01.2013 tarihli Yönerge yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürütme

Madde 40. Bu Yönerge hükümleri Ankara Barosu Başkanlığı tarafından yürütülür.

ANKARA BAROSU

GELİNCİK MERKEZİ ÇALIŞMA YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL HÜKÜMLER

AMAÇ

Madde 1 – Şiddete uğramış kadın, çocuk, yaşlı, engelli ve **LGBTİQ+** bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin korunmasını; bunun için hak arama özgürlüklerinin en üst düzeyde yaşama geçirilmesini sağlamaya çalışarak istem sahiplerine hukuki yardımda bulunur.

FAALİYET ALANI

Madde 2 – Gelincik Kurulu: Adli Yardım Merkezi ve **CMK** Merkezinin görevi içinde olan, kadına, çocuğa, engelli, yaşlı ve **LGBTİQ+** bireylere yönelik şiddet ve/veya kadına, çocuğa, engelli, yaşlı ve **LGBTİQ+** bireylerle ilgili diğer hakları ilgilendiren alanını faaliyet alanı olarak belirler.

KAPSAM

Madde 3 – Bu Yönerge, Avukatlık Kanunu’nun 176-178’inci maddeleri uyarınca Adli Yardım Hizmetinden yararlanmak isteyenlere sağlanacak avukatlık hizmetlerinin verilisi usulleri ile avukatlık hizmetlerini sağlayacak avukatların belirlenmesini,

verilen hizmetlerin ücretlendirilmesini, denetlenmesini ve işleyişini kapsar.

YETKİ

Madde 4 – Avukatı görevlendirme yetkisi Baroya aittir. Baro, bu yetkisini Ankara İli sınırları içerisinde kullanır. Kurulun görevlendirdiği avukat, görevlendirildiği konuya ilişkin hukuki araştırmaları, yardımı ve ilgili başvuruları yapmakla görevlidir.

DAYANAK

Madde 5 – Bu yönerge; Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliği, Ankara Barosu Adli Yardım Yönergesi, 6284 sayılı Kanun ve İstanbul Sözleşmesi’ni esas alır.

TANIMLAR

Madde 6 – Bu Yönergenin uygulanmasında;

Baro: Ankara Barosunu,

Yönetim: Ankara Barosu Yönetim Kurulunu,

Kurul: Gelincik Kurulunu,

Başkan: Gelincik Kurul Başkanı,

Başkan Yardımcısı: Gelincik Balkan Yardımcılarını,

Divan: Gelincik Kurulu Divanını,

Üye: Gelincik Kurul Üyesi Rehber Avukatı,

Büro: Gelincik Bürosunu,

Görüşmeci: Gelincik Bürosunda istem sahipleri ile görüşme yapan avukatı,

Personel: Baro Çalışanını,

Gönüllü Avukat: Gelincik Kurulu gönüllü listesinde bulunan avukatları,

İstem Sahibi: Gelincik projesi kapsamında yardım talebinde bulunan kişiyi,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

YÜRÜTME VE GÖREVLİ KURULLAR

GELİNCİK DİVANI

Madde 7 – Yönetim Kurulu tarafından atanan 1 başkan ve en az 4 başkan yardımcısı ile yazman, sayman ve eğitim koordinatöründen oluşur. Başkan veya başkan yardımcılarının birinin çağrısı üzerine gerekli olduğu takdirde her zaman toplanabilir.

GELİNCİK KURULU

Madde 8 – Gelincik Kurulu, Adli Yardım Merkezinin alt kurulu olarak çalışır. Kurul Başkanı, en az 4 başkan yardımcısı, yazman, sayman ve 1 eğitim koordinatörü ile Yönetim tarafından belirlenen en az 20 üyeden oluşur. Kurul üyelerini Adli Yardım ve **CMK** sertifikalarına sahip olması şarttır. Kurul haftada bir kez tüm kurul üyelerinin katılımı ile toplanır. Ancak başkanın veya kurul üyelerinin 1/3’ünün çağrısı üzerine her zaman toplanır. Karar yeter sayısı, toplantı nisabına bakılmaksızın,

toplantıya katılanların salt çoğunluğudur. Toplantıya çağrı, gündem içermek koşuluyla telefon, faks, elektronik posta ve kurul veya Baro internet sitesinde duyuru gibi her türlü iletişim aracı ile yapılabilir.

GELİNCİK KURULUNUN GÖREVLERİ

Madde 9 – Kurul aşağıdaki yazılı görevleri yerine getirir:

- a. Kurul toplantılarını düzenli olarak gerçekleştirmek.
- b. Ankara Barosu Yönetim Kurulunun bilgisi dahilinde:
 1. Ama ile ilgili olarak ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte eğitim çalışmaları düzenlemek,
 2. Aile içi şiddeti ve genel olarak kadın, çocuk, yaşlı, engelli ve **LGBTİQ+** bireylere yönelik şiddeti önlemek için kampanyalar düzenlemek,
 3. Ebeveynler ve ilgili kamu görevlilerine yönelik eğitim programları düzenlemek,
 4. Sağlık görevlileri, öğretmenler, sosyal hizmet uzmanları, psikologlar çocuk gelişim uzmanları ve polisler gibi meslek elemanlarını eğitim programlarında yer almalarını sağlamak,
 5. Şiddete uğrayan mağdurların başvurabilecekleri sığınma evlerinin temini için ortak çalışma planı yapmak,
 6. Belediye Kanunu madde 14 kapsamında Belediyelerle sığınma evleri açma konusunda ortak çalışmalar yapmak,

c. Gönüllü avukatların ücret taleplerini inceleyerek karara bağlamak,

d. Kanun, Yönetmelik ve Yönerge’de yer alan hususlara aykırı davranışta bulunan avukatların ücretlerinin ödenmemesini Kurula önermek,

e. Yargılama giderleri ile masrafların Adli Yardım Fonundan karşılanması için Yönetim Kuruluna öneride bulunmak, Yönetim Kurulu tarafından uygun bulunan yargılama giderleri ile masrafların ödenmesini sağlamak,

f. Hukuka, Avukatlık Meslek Kurallarına, Yönetmelik ve Yönerge’ye aykırı davranan avukat ve görüşmeci hakkında dosya üzerinde inceleme yapmak, görevlendirilecek üye aracılığı ile araştırma ve görüşme yapmak, gerekli raporu düzenleyerek Yönetim Kuruluna sunmak,

g. Avukatlara verilecek Meslek İçi Eğitim Seminerleri için Meslek İçi Eğitim Kuruluna öneriler sunmak ve eğitime katkıda bulunmak,

h. Adli Yardım Sistem Bilgilendirmesi çalışmalarını avukatlara düzenli olarak sunmak,

ı. Avukatlar arasında ücret ve iş dağılımının dengesini sağlamak amacı ile yöntemler geliştirmek, gerektiğinde Yönerge değişikliği yapılması için Yönetim Kuruluna öneride bulunmak,

i. Yürürlükteki kanunların, özellikle Türkiye’nin taraf olduğu Uluslararası Sözleşmelere ve Evrensel Hukuk Kurallarına uygun hale getirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak, gerektiğinde yayın yapmak üzere Ankara Barosu Süreli ve Süresiz Yayınlar Kuruluna öneride bulunmak,

j. Baroda görev yapan diğer kurullar ile irtibatlı olarak çalışmak, bu konuda yapılacak çalışmalar hakkında Yönetim Kuruluna öneride bulunmak,

k. Gerektiğinde alt kurullar oluşturmak ve bu alt kurullar arasında görev dağılımı yapmak,

l. Görev alan avukatların görevlerini her aşamada izlemek, gerektiğinde avukattan takip ettiği dosyası hakkında rapor talep etmek,

m. Avukatların ve Görüşmecilerin, yasal düzenlemelere aykırı davranışlarını incelemek, Adli Yardım Kurulu ve **CMK** Merkezi Yönergelerinde yazılı olan yaptırımları uygulamak,

n. Kurul üyesi Görüşmeci avukatın atama yaptığı dosyaya takip edip etmediğini kontrol etmek,

o. Gelincik Kurulu faaliyet alanında kalan toplumsal olaylarda kamuoyu oluşturmak için çalışmalar yapmak, duruşmalara katılmak, gerektiğinde müdahillik talebi için Yönetim Kuruluna öneride bulunmak,

ö. Baro Yönetim Kurulu, Koordinatör Yönetim Kurulu Üyesi ve Başkanlık Divanı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

BAŞKANIN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 10 – Başkanın görev ve yetkileri şunlardır;

a. Yönetim Kuruluna, Kurul faaliyetleri hakkında 15 günde bir yazılı rapor vermek,

b. Kurul ve Büronun olağan işlerinin aksamadan yürütülmesi için gereken önlemleri almak,

c. Yönetim Kurulu ile Kurul ve Büro arasındaki bilgi alışverişini sağlamak ve Yönetim Kurulu tarafından alınan kararları Kurula aktarmak,

d. Büroda çıkabilecek her türlü aksaklığın giderilebilmesi için Başkan Yardımcıları ile birlikte çalışmalar yapmak, önlemler almak ve mevzuata ve etik kurallara aykırı uygulama ile karşılanan istem sahibine yardımcı olarak konuyu Kurula sunmak,

e. Avukat tayin taleplerinin avukatlar arasında dengeli olarak dağılımı için alınması gereken önlemleri Kurula önermek,

f. Yönerge’de yer alan hususlar ile hukuk ve meslek kurallarına aykırı davranan avukatlar hakkında Yönerge gereği yaptırımların uygulanmasını Yönetim Kuruluna sunmak üzere Kurula önermek,

g. Avukatların mesleki hizmetleri karşılığı Yönetim Kurulu tarafından yapılacak ödemelerin düzenli yapılması konusunda Büroda yapılacak çalışmaları denetlemek, ödemelerin yasal düzenlemelere ve gerçeğe uygunluğunu kontrol etmek,

h. Kurul gündemini belirlemek,

ı. Büro için nöbet çizelgesini belirlemek (Çizelge, projenin yedi gün yirmi dört saat çalışma esası dikkate alınarak, istisnasız her gün için düzenlenir),

i. Gelincik Kurulu faaliyet alanı ile ilgili olarak kamu kurumu, dernekler, vakıflar, **STK**’lar ve benzeri kurumlara ilişkin toplantı, seminer, çalıştay, kurultay, panel ve benzeri çalışmalara katılmak ya da divan veya kurul üyelerinden birini görevlendirmek,

j. Gerektiğinde alt kurul oluşturmak ve çalışmalarını takip etmek.

BAŞKAN YARDIMCILARININ GÖREVLERİ

Madde 11 – Başkanın görev yapmasına yardımcı olur, yokluğunda görevlerini yerine getirir. Başkan ve diğer Başkan Yardımcıları ile birlikte Bürodaki aksaklıkların giderilmesi için çalışmalar yapar, çalışma düzenindeki temel değişiklikler için kurula öneri sunar. Başkanın yokluğunda mesleki kıdemli Başkan Yardımcısı Kurul toplantılarına Başkanlık eder.

Alt kurullar için her bir başkan yardımcısı bir veya birden fazla alt kurulun çalışmalarından sorumlu olur. Gönüllü ve rehber avukatlar ile alt kurulun koordinasyonunu sağlayarak alt kurulun işleyişini ve faaliyetlerini Başkana sunar.

YAZMANIN GÖREVLERİ

Madde 12 – Merkez dosyalarını düzenlemek, toplantı hazırlığı yapmak, Merkez Başkanı tarafından önerilen gündemi hazırlamak ve üyelere zamanında ulaşmasını sağlamak, yazışmaları yürütmek, dosyaya ilişkin bilgi ve belgelerin düzenlenmesini sağlamak, karar defterini tutmak ve imzalatmak, hazırun cetveli ve devam çizelgelerini tutmak, talep, şikayet ve önerileri kayıt altına alıp, Divan Kuruluna sunmak, kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşmeler ve raporlarla ilgili kayıtları tutmak ve dosyalamak.

SAYMANIN GÖREVLERİ

Madde 13 – Adli Yardım Fonuna ilişkin Baro Saymanı ile sürekli iletişim içinde olmak. Merkeze ödenek durumu ile ilgili düzenli bilgi vermek, adli yardım fonu gelir ve giderlerinin takibini yapmak, fon payı tahsilatlarının doğru şekilde hesaplanmasını sağlamak ve denetlemek.

Gelincik Merkezi Saymanı, bu işi Adli Yardım Merkezi Saymanı ile koordineli olarak yapar.

EĞİTİM KOORDİNATÖRÜNÜN GÖREVLERİ

Madde 14–Divan tarafından belirlenen rehber avukatlara yönelik kurul içi eğitim, Gelincik gönüllü avukatlara yönelik eğitim sertifika programları ve yenileme eğitimleri yapmakla görevlidir. Eğitim seminerinin ve sertifika programlarının içeriği, süresi, yeri ve zamanı, seminerin idaresi, konuşmacıların tayin ve tespiti, eğitici ve bilgi verici kişilerin seminere katılmalarının sağlanması Başkanlık Divanınca yapılır.

Ankara Barosunun diğer merkez ve kurullarından gelen eğitim taleplerinin de değerlendirilmesi, Ankara Barosunun diğer kurul ve merkezleriyle eğitim konusunda iş birliği yapılması, ortak eğitimler düzenlenmesi konusunda görevlidir.

Eğitim Alt Kurulu Kurulunun işleyiş ve çalışmasına başkanlık eder ve Merkez Başkanına bilgi ve önerilerde bulunur.

PERSONEL

Madde 15 – Ankara Barosu bünyesinde bulunan en az bir baro çalışanından oluşur. Personelin görevi, merkez dosyalarını düzenlemek, toplantı hazırlığı yapmak, toplantıda alınan

kararları gönüllü avukatlara bildirmek, baro işi yazışmaları ya da diğer kurum ve kuruluşlarla yapılan yazışmaları yürütmek, Baro Yönetim Kurulu veya Divan tarafından verilen görevleri yerine getirmektir.

GÖNÜLLÜ AVUKATLAR, GÖREVLERİ VE SORUMLULUKLARI

Madde 16 – Gönüllü Avukatların **CMK**, **CMK Çocuk**, **Adli Yardım** ve **Gelincik** sertifikalarının olması şarttır. Gönüllü avukat kendisine verilen görevleri yerine getirdikten sonra ve/veya herhangi bir talebiyle ilgili dosyadan sorumlu kurul avukatını bilgilendirir. Ayrıca görevi ile ilgili dosyayı da ücret istemiyle Kurula iletir.

Gönüllü Avukatlar görevlerini yerine getirirken projenin öneminin bilinci ve mesleki olarak hukuki ve cezai sorumluluklarını da göz önünde bulundurarak hareket eder.

Gönüllü Avukatlar; merkezden atama yapılması halinde 30 dakika, Ankara Batı Bölgesinden atama yapılması halinde 45 dakika içerisinde görevlendirmenin yapıldığı Gelincik Bürosunda bulunmalıdırlar. Görevlendirmeye belirtilen süre içerisinde haklı sebebi olmaksızın gitmeyen avukatların bu görevlendirmeleri iptal edilir ve yerine başka bir gönüllü avukat ataması gerçekleştirilir. Zamanında görev yerinde olmayan gönüllü avukat o görevlendirmenin puanı ceza puanı olarak eklenir.

Gönüllü Avukatlar, görevlendirme konuları ile ilgili işlemleri 3 gün içinde yerine getirmekle yükümlüdürler. Haklı bir sebep olmaksızın süresi içerisinde işlem yapılmaması halinde ücret ödememe yaptırımı uygulanır. İşe başlanıldığının belgeleri ile birlikte 7 gün içerisinde Kurula bildirilmesi gerekmektedir.

Gereken süre içerisinde bildirim yapılmaması halinde ihtar yaptırımı uygulanır.

İstem sahibinin çekişmeli boşanma davasına anlaşmalı boşanma davası olarak devam etmek istemesi ya da davasından feragat etmek istemesi halinde Kurula yazılı olarak bilgi verilir. Feragat edilmek istenilen dosyalarda gönüllü avukat davanın görüldüğü mahkemeye feragat dilekçesi vermez, bunun yerine duruşmaya katılmayarak davayı müracaata bırakır. Doğrudan mahkemeye feragat dilekçesi veren istem sahibi veya gönüllü avukattan rapor istenir, gerekirse istem sahibine taahhütname, gönüllü avukata da ücret ödememe yaptırımı uygulanır.

ALT KURULLAR

Madde 17 – Kurul görevlerini yerine getirebilmek için aşağıdaki alt kurullar oluşturulmakla birlikte, gerektiği hallerde başka alt kurulların da oluşmasına karar verilebilir.

a. Basın-Yayın Alt Kurulu

Gelincik Kurulunun gerekli gördüğünde basın açıklamalarını ve diğer basın ile ilgili faaliyetlerini düzenler. Kitapçık, CD vs. çalışmalarla bilgilendirme yapar.

b. Barolarla, Diğer Kurum ve Kuruluşlarla İş Birliği ve İletişim Alt Kurulu

Gerektiğinde Ankara Barosunun ve diğer baroların Kadın Merkezleri ve /veya Kadın Hakları Kurulları ile diğer kurum ve kuruluşlarla iletişim sağlar.

c. Çalışma ve Etkinlik Düzenleme Alt Kurulu

Panel, konferans, Sempozyum vb. etkinlikleri düzenler.

d. Mevzuat İzleme Alt Kurulu

Mağdurlar için öncelikle yasa, yönetmelik, yönerge teklifleri vs. sunar ve amaç doğrultusunda Ankara Barosu başta olmak üzere kurul ve kuruluşlarla ortak çalışmalar hazırlar.

e. Acil Müdahale Alt Kurulu

Ağır yaralama ve ölümle sonuçlanan olaylarda mağdur ve/veya yakınları ile hızlı bir şekilde iletişime geçer, yapılacak yardımları tespit eder ve düzenler, mağdur ve/veya yakınlarına ziyaretlerde bulunur, mağdur ve/veya yakınlarının davalara müdahil olmayı istemeleri halinde taleplerini tespit edip merkeze bildirir.

f. İstatistik Alt Kurulu

Gelincik Projesi kapsamında yürütülen tüm faaliyetler, verilen adli yardımlar ve diğer faaliyetlerle ilgili istatistiki verileri oluşturur, gerekli istatistiki düzenleme ve tabloları hazırlar. Kurula bu konularda bilgi verir.

g. Toplumsal Dava Alt Kurulu

Ankara Barosu tarafından Kurula tevdi edilen, merkezimize yardım için başvuran, acil müdahale alt kurulu tarafından talep ile ya da sosyal medya ya da herhangi bir basın kuruluşu tarafından yayımlanması nedeniyle belirlenen topluma mal olmuş, infial yaratmış, dikkat çekmiş başta kadın cinayeti olmak üzere

cinsel istismar, cinsel taciz, aile içi şiddet, adam yaralama gibi görev alanımıza giren konulardaki dava süreçlerinde gözlemci, müdafî, müdahil, katılan olarak ya da Yönetim Kurulundan onay alındıktan sonra tarafın vekilliği üstlenerek dava takip eder.

YÖNERGENİN UYGULANMASI VE YÖNERGEDE HÜKÜM BULUNMAYAN HALLER

Madde 18 – Bu Yönerge uygulanırken Ankara Barosu Adli Yardım Yönergesi ve **CMK** Merkezi Yönergesi hükümleri birlikte uygulanır.

Bu Yönerge’de hüküm bulunmayan hallerde, Avukatlık Kanunu, **TBB** Adli Yardım Yönetmeliği, Ankara Barosu Kurul ve Komisyonlar Kurulu, Görev ve Çalışma Usulleri Hakkında Yönerge hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

UYGULAMA TALİMATLARI VE İLKELER

Madde 19 – Gelincik projesi kapsamındaki tüm faaliyetler aşağıdaki ilkeler ve talimatlar çerçevesinde yerine getirilir.

a. Gelincik Gönüllü Avukatları, gerekli eğitimi aldıktan sonra Gelincik Gönüllü Avukatları Listesine ilgilinin yazılı başvurusu ile kayıt olur.

b. Gelincik Rehber Avukatlığı ile Gelincik Gönüllü Avukatlığı aynı kişide birleşemez.

c. Gelincik Merkezi görev alanında olan **CMK** görevlendirmeleri, ilgili listeye kaydolan Gelincik Rehber ve Gönüllü Avukatları arasından yapılır.

d. Gelincik Gönüllü Avukatlarının, bilgisayar programında her yıl için 45 gün mazeret hakkı vardır, 45 günlük mazeret hakkını kullanmayan ya da 45 günlük mazeret hakkını bitirip, 5 kez üst üste görevi reddeden Gönüllü Avukat, sistemde 3 ay süre boyunca pasife alınır. Bu sürenin sonunda talebi halinde sistemde yeniden kaydı yapıp aktif hale gelir.

e. Gelincik faaliyet alanı çerçevesinde aynı olay kapsamında yapılması gereken birden çok görevlendirme söz konusu olur ise, mağdurun menfaati açısından mümkün olduğunca aynı avukatın görevlendirilmesine dikkat edilir.

f. Gelincik Kurulu, Adli Yardım Merkezinin alt kurulu olarak örgütlenmiştir.

g. Gelincik Rehber Avukatlar Kurulundan istifa eden bir avukat, Gelincik Gönüllü Avukatlar Listesine kaydolmak için başvurabilir. Baro Yönetim Kurulu, başvurunun gereğini,

Rehber Avukatlar Kurulundan istifa sebebini de dikkate alarak takdir eder.

h. Rehber Avukat, istemci görüşmesinin sonunda hukuki yardımda bulunulmasına karar verir ise, mağdurun maddi durumuna ilişkin gerekli bilgileri yazılı olarak alır. 6284 sayılı Kanun kapsamındaki talepler ve sığınma evinden gelen istem sahiplerinden ekonomik durumunu gösterir belgeler istenmez.

i. İstemciyle yapılan görüşme mutlaka tutanağa bağlanır. Tutanak, bilgisayarda yazılır, tutanak ve taahhütnamenin içeriği ve sonuçları hakkında istem sahibi bilgilendirilir. Tutanağın altını rehber avukat ve mağdur birlikte imzalarlar, istemci ayrıca el yazısıyla adını, soyadını ve “*okudum, beyanıma uygundur*” ibaresini de yazar. İstemci ayrıca imzalayacağı taahhütnameye “*okudum, anladım, fon payı kesintisini kabul ediyorum*” ibaresini de yazar.

j. 6284 sayılı Kanun’a ilişkin müracaatlarda savcılıkta uygulanan sistem aynen geçerlidir.

k. **LGBTİQ+** bireylerin, sırf **LGBTİQ+** olmaları sebebiyle karşılaştıkları hukuki sorunlar Gelincik Merkezinin görevi kapsamındadır.

l. Taahhütnamenin işletilmesi, yargılama masraflarının fondan karşılanması talepleri ve her türlü itiraz hakkında mevzuata göre Baro Yönetim Kurulu ve/veya Baro Başkanı karar verir.

m. Gelincik Yönergesi’nde ve bu talimatnamede adli yardıma ve **CMK**’ya ilişkin mevzuata dair özel hüküm bulunmayan hallerde Adli Yardım Yönergesi ve **CMK** mevzuatı uygulanır. Gelincik Yönergesi ve talimatname, Adli Yardım Yönetmeliğine ve **CMK** mevzuatına aykırı olamaz.

n. Görüşmeci rehber avukata, görev aldığı her iki nöbet için **TBB** Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi hükümleri kapsamında serbest meslek makbuzu düzenlenmesi ile bir Sulh Hukuk Mahkemeleri ücreti ödenir. Ankara Barosu Yönetim Kurulunun ücreti artırıp azaltma yetkisi saklıdır.

o. Gelincik Rehber Avukatlar Kurulu Üyelerinin kendileri ve merkez arasında iletişim “gelincik-projesi@googlegroups.com” adlı e-mail grubu üzerinden yapılır. Bu yolla yapılan bildirimler tebliğ hükmünde sayılır. Gelincik Divanı ve tüm rehber avukatlar bu gruba üye yapılır. Avukatlar güncel e-mail adresini merkeze bildirmekle yükümlüdür.

ö. Gelincik Gönüllü Avukatları ile merkez arasındaki iletişim “gelincikgonulluavukatlar@googlegroups.com”^[1] adlı e-mail grubu üzerinden yapılır. Bu yolla yapılan bildirimler tebliğ hükmünde sayılır. Gelincik Divanı ve tüm gönüllü avukatlar bu gruba üye yapılır. Avukatlar güncel e-mail adresini merkeze bildirmekle yükümlüdür.

p. Rehber Avukatların nöbet tutmaları zorunludur. Bu nöbetler merkez ötesinde, Ankara Batı Adliyesinde ve yeni protokollerle belirlenecek ve tahsis edilecek yeni bölge ofislerinde ve 7/24 iletilen 444 43 06 nolu hattın mesai saatleri dışında yönlendirilerek tutulması şeklindedir. Merkez ve bölge ofislerinde tutulan nöbetlerde görüşmeci avukat gerekli hukuki önlemleri alarak gerektiğinde avukat ataması yapar. 7/24 iletilen Gelincik hattına yapılan çağrılarda gerekli hallerde karakol, sığınma evi ya da başka şehirde bulunan çocuk hakları, kadın hakları Merkezleri ile adli yardım merkezleriyle iletişim kurulur. Merkezde

[1] Gelincik Merkezi ile irtibat kurulacak e-posta adresi “gelincikmerkezi@ankarabarusu.org.tr” olarak güncellenmiştir.

nöbet saatleri **09.00–12.30, 13.30–17.00** Batı Adliyesi nöbet saatleri **10.00–16.00** arasındadır. Nöbeti mazeretsiz şekilde çalışma saatlerinden önce terk eden ya da nöbete mazeretsiz şekilde yarım saatten fazla geç gelenler hakkında, bunun ilk defa yapılması halinde ihtar yaptırımı uygulanır. İkinci defa yapılması halinde ise ücret ödememe yaptırımı uygulanır. 1 yıl içerisinde ikinci defa aynı durumun gerçekleşmesi halinde üyeliğinin sona erdirilmesi hususu Divan tarafından sorumlu Yönetim Kurulu üyesine bildirilir. Sorumlu Yönetim Kurulu üyesi tarafından düzenlenecek rapor doğrultusunda üyeliğin sona ermesi hususu Baro Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır. Rehber avukatın telefon nöbeti sırasında telefonun kapalı olması, yapılan çağrılarının alınamaması halinin tespiti halinde de aynı hükümler uygulanır.

r. Gelincik Merkezi Kurul üyelerinin her hafta yapılacak toplantıya katılmaları zorunludur. Kurul üyeleri mazeretli ya da mazeretsiz ayda ikiden fazla devamsızlıkta 1 ay, ikinci ay yine ikiden fazla devamsızlıkta bu defa 2 ay nöbet tutmama, yılda üçüncü ay durumun tekrarlanması halinde ise üyeliğinin sona erdirilmesi hususu Divan Kurulu tarafından sorumlu Yönetim Kurulu üyesine bildirilir. Sorumlu Yönetim Kurulu üyesi tarafından düzenlenecek rapor doğrultusunda üyeliğin sona ermesi hususu Baro Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır.

s. Gelincik Merkezi Kurul üyelerinin kurul içi eğitim ve Sivil Toplum Kuruluşları ile diğer ilgili kuruluşlarla yapılacak olan eğitim ve çalışmalara katılmaları zorunludur. Kurul üyeleri 1 yıl içerisinde, görev alanlarıyla ilgili çalışmalara ve görevlendirildiği halde eğitimlere geçerli mazereti olmadan 1 kez katılmazsa 1 ay nöbet tutmama, 2 kez katılmazsa 2 ay nöbet tutmama, 3 kez katılmazsa 3 ay nöbet tutmama yaptırımı ile

karşılaşır. Durumun devamı halinde ise üyeliğinin sona erdirilmesi hususu Divan Kurulu tarafından sorumlu Yönetim Kurulu üyesine bildirilir. Sorumlu Yönetim Kurulu üyesi tarafından düzenlenecek rapor doğrultusunda üyeliğin sona ermesi hususu Baro Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MALİ HÜKÜMLER

Madde 20 – Ankara Barosu bu proje kapsamında amaca uygun çalışmak üzere bir Gelincik fonu oluşturur. Bu fon Yönetimce uygun bulunmak koşuluyla kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, özel, tüzel kişilerden bağış kabul edebilir.

YÜRÜRLÜK

Madde 21 – Bu yönerge Yönetim Kurulunun 27.02.2020 tarih ve 80/37 numaralı kararı ile 27.02.2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

YÜRÜTME

Madde 22 – Bu yönerge hükümleri Ankara Barosu Başkanlığı tarafından yürütülür.

[illegible]

Atatürk Bulvarı No: 40 Adliye Sarayı
Kat:5 Sıhhiye-ANKARA/ TÜRKİYE

T 0312 416 72 00
F 0312 416 72 80

www.ankarabarusu.org.tr
ankarabarusu@ankarabarusu.org.tr

